

Hak ve Millet Davasının Sesi

UYANIS

YIL: 4 SAYI: 38 EKİM 2026

FON KRİZİ

ÜSTÜ ÖRTÜLEN SAADET ZİNCİRİ!

DEVLETİ SOYAN SOYANA!

— Para nerede, sorumlu kim? —

Hak ve Millet
Davasının Sesi
UYANIS

İmtiyaz Sahibi
Millet Derneği Adına
Genel Başkan
Cuma NACAR

Yıl:4 Sayı:38
Yayın Tarihi: 25.10.2026

Genel Yayın Yönetmeni
Selami YILDIRIM

Grafik Tasarım
Aykut ÖZDEMİR

İletişim

✉ bilgi@uyanisdergisi.com.tr
🌐 uyanisdergisi.com.tr
📷 uyanis_dergisi
📺 Uyanış Dergisi
📞 Uyanışdergisi
✉ @uyanisdergisi

Yönetim Yeri
Molla Gürani Mah. Erseven Sokağı
No: 3 Kat 5 D: 9, 34093
Fatih/ İstanbul

**Gelen yazılar yayınlansa da
yayınlanmasa da iade edilmez.**

**Yazıların sorumluluğu yazara aittir.
Yazılara telif ücreti ödenmez.**

**Yayın kurulu yazılarda değişiklik
yapma hakkına sahiptir.**

**Yayınlanan yazılar kaynak
gösterilerek yayınlanabilir.**

Bu Sayıda

Cuma NACAR / Başyazı	4
Ali Kamil YILDIRIM / Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İlelebet Yaşamalıdır	6
H. Ali ÖZDEMİR / Üstü Örtülü Saadet Zinciri Fon Krizi	8
Feyyaz İRFAN / Devleti Soyan Soyana... ..	12
Ahmet KARA / Durum Gerçekten İyi Mi?	15
Eyüp KARTAL / 900 Milyar Liralık Borsa Vurgununda Suçlu Yok Mu?	16
Mustafa GÖKTEKİN / Mekke, Riyad, Bakü, Derken Türkiye Nereye Gidiyor?	18
Muharrem YAKIN / Husiler ve Mekke İttifakı	20
Ahmet ÇUVALDIZ / PKK, Terörü Bu Defa Gerçekten Bitirecek, Öyle mi?	23
Dr. Kadir ÇETİN / Okullarda Elimiz Yüreğimizde	24
Yahya DEMELİ / Cumhuriyetimiz-Devletimiz	26
Mustafa KARASHAHİN / Krizleri Tetikleyen Çürüme	28
Hayrettin DURMUŞ / Hukuk Devleti İdeali	31
Hasan Zülfikar BÜLBÜL / Amerikan Rüyası ³	32
Hüseyin TOPTAŞ / Aykut EDİBALI'nın Yeniden Uyanış Çağrısı: İslam Rönesansı ²	34
Yıldırım SELAMOĞLU / Rönesans Yazıları ⁵	37
Ufuk BARBAROS / Nobel Barış Ödülü Neden Bugün Daha Anlamlı?	38
Hakkı ŞENER / Olmadı... ..	39
Lütfü KILIÇ / Ne Haber?	40

Ali Kamil YILDIRIM

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti **İLELEBET YAŞAMALIDIR**

Türkiye'nin iç gündemi sözde çözüm süreci, fon krizi, kuvvetler ayırımının belirsizleşmesi, rejim tıkanıklığı ve anayasa tartışmaları gibi kritik konularla meşgulken, dış dünyada özellikle Kıbrıs bağlamındaki gelişmeler alarm vermektedir. NATO zirvesi sonrası Türkiye'ye gösterilen istikamet ve Ortadoğu'da Mekke İttifakı girişimleri Türkiye'nin dikkatlerini "hayati çıkarları" dışına çekmekte olduğunu görüyoruz. Hayati çıkarlarımızın söz konusu olduğu alanlardan birisi Kıbrıs sorunu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin geleceğidir. .../Sayfa 6

H. Ali ÖZDEMİR

ÜSTÜ ÖRTÜLÜ SAADET ZİNCİRİ *Fon Krizi*

17 Eylül 2026 tarihinde Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kararıyla borsada işlem gören 131 yatırım fonunun tasfiye sürecine girmesi ve 455 bin 758 yatırımcının mağduriyet yaşadığına ilişkin haberler, finans piyasalarında büyük bir tartışmayı beraberinde getirdi. Tasfiye işlemlerinin Türkiye İş Bankası ve Ziraat Bankası tarafından yürütülmesine karar verildiği bildirildi. Daha önce bakanlık görevinde bulunmuş bir siyasetçinin partisinden istifasıyla ilgili gelişmeler de eklenince fon krizi, hükümetin merkezine kadar uzanan ciddi bir mesele hâline geldi. .../Sayfa 8

“MİLLETİM UYAN!” Sesimi duyan var mı?

Yarım asrı aşan zaman önce bir ses yükseldi Anadolu'nun bağrından... Büyük resmi yani milletimize kurulan tuzakları tek tek ifşa ve ilan ederek yürekten, samimiyetle bütün dünyaya ve şer güçlere rağmen yapılan çağrı ve “MİLLETİM UYAN” haykırışı her defasında boğulmak istendi. Aslında o müthiş çağrı bir büyük çöküşün, büyük toplumsal depremin sebep olduğu ve olacağı yıkımın habercisi idi...

Milletimizin vicdanı ve feraseti olan Yeniden Milli Mücadele'nin feryadı ve çağrılarının asıl sebebi “**siyasi, askeri, ekonomik ve sosyal bir yıkımın**” cenderesine itilmek istenen milletimizin uyanması, muhteşem mazisini hatırlaması yeni bir medeniyetin inşası için harekete geçmekti.

Ne yazık ki bu çağrıyı duymak istemeyenler, tehlikeyi de görmediler. Bugün toplumsal çürümeden rahatsızlık duyduklarını ifade edenler uzun yıllar, “**iktidarı savunma**” ya da iktidar nimetlerinden faydalanma hattında mevzilendiler. Pek çok haksız uygulama ve zulüm karşısında zamanında seslerini çıkartmayanlar altında kaldıkları enkazın karanlık dehlizlerinden, “**sesimi duyan var mı?**” diye cılız çılgınlıklar atıyorlar.

“**Terörsüz Türkiye**” yalanı üzerinden sürdürülen ve “**Kanserli hücre yasası**” diye tanımladığımız bölücü ve yıkıcı akımlara alan açma gayretlerine de sessiz kalanlar çeyrek asırlık uykularından acaba bugün uyanırlar mı?

Utanma duygularını kaybetmiş, vicdanları taşlamış rant ve çıkar etrafında öbekleşmiş siyasal açmazın uçumunda yuvarlananlar artık, “**Mızrağı çuvala bile sokmuyorlar. Çünkü mızrağı doğrudan halkın gözüne sokuyorlar.**”

Bugüne kadar pek çok haksızlık ve hukuksuzluk karşısında “**görmedim, duymadım, bilmiyorum**” aymazlığının gölgesine sığınanlar mızrağın ucu kendilerine dokunmaya başlayınca, “**çürümeden**” söz etmeye başladılar.

Bugün geline nokta, “**haksızlıklar, hukuksuzluklar, suistimaller ve her türlü yanlışlar karşısında yıkılmaz kale gibi duranlarında artık tahammül sınırının da yıkılmaya başladığını**” görüyoruz.

Hak ve millet davasının kahramanlarının eğilmeyen ve bükülmeyen çağrılarının ne kadar haklı ve doğru olduğunu bir kere daha görüyoruz. Biz haklı çıkmak, doğruluğumuzu ispat etmek peşinde değiliz. Biz milletimize kurulan tuzakları ifşa ve ilan ederken sessiz kalanlara, bizi yalnızlaştırmak için görmezden, duymazdan gelenlere rağmen bir kere daha haykırıyoruz, “**MİLLETİM UYAN!**”

İçinde yaşadığımız ve şehit kanları ile binlerce yılda vatan yaptığımız coğrafyada Müslüman Türk Milleti'ne reva görülen emperyalist tuzaklar karşısında hassasiyeti, “**vatan, bayrak ve millet**” olan herkese yan yana gelerek kardeşçesine yeniden bir Milli Mücadele çağrımız devam ediyor. Hatırlayın geçtiğimiz yüzyılın başarılarını. “**Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmişti!**” Çağrımız; işte o günkü ruhla yeniden ayağa kalkmak için yan yana gelmek çağrısıdır.

Bir taraftan talan ve vurgun yaparak ülkeyi “**Yağma Hasan'ın böreğine**” çevirenler diğer taraftan yalan ve algı yönetimi ile adım adım yok oluşa giden yıkılışın senaryolarını yazıyorlar.

Olağanüstü şartlardan geçiyoruz. Bugün emperyalizmin doğduğu topraklarda Fransa'da başlayan öğrenci hareketleri tüm Avrupa'ya yayılırken, hemen dibimizde kardeş Azerbaycan'da hortlatılan ve “**biz bu filmi daha önce görmüştük**” dedirten başörtüsü krizi ile etrafımız büyük bir yangınla çevriliyor. Ne yazık ki büyük bir enkazla karşı karşıyayız. Bu enkazın altında kalmamak için bir kez daha sesimizi duyurmak için haykırıyoruz “**MİLLETİM UYAN!**” sesimizi duyanlar bu tarafa gelsin... Vakit haksızlıklar, hukuksuzluklar, suistimaller ve her cinsten bütün yanlışlar karşısında yıkılmaz bir kale gibi durma vaktidir.

Değerli okuyucu Hak ve Millet Davası'nın sesi UYANIŞ'ın 38'nci sayısı uyarıcı, yol gösterici bir birinden çarpıcı analiz ve yorumlar ile huzurlarınızdayız. Bu sayımızda Millet Partisi Genel Başkanı ve Başyazarımız, Hak ve Millet Davası'nın Sancaktarı Sayın Cuma Nacar “**Kamu görevi bir mülkiyet değil emanettir**” başlıklı yazısında ülkeyi yöneten iktidar sahiplerini uyarıyor. Nacar yazısında Türkiye'yi sarsan fon vurgununa dikkat çekerek “**hukuk devletinin gereği yapılmalıdır**” çağrısında bulunuyor. Ali Kamil Yıldırım'da bu sayıdaki yazısında yavru vatan Kıbrıs'taki gelişmelere dikkat çekerek, “**Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ilelebet yaşamlıdır**” diyor. H. Ali Özdemir ise “**Üstü örtülen Saadet Zinciri Fon Vurgunu**” başlıklı yazısında çarpıcı değerlendirmelerde bulunuyor. Mustafa Göktekin de bu sayıda “**Mekke Anlaşması**”nı ele alırken Türk dış politikasındaki savrulmayı ele alıyor. Göktekin, “**Mekke, Riyad, Bakü derken Türkiye nereye gidiyor?**” sorusunun cevabını arıyor. Bir eğitim uzmanı Dr. Kadir Çetin yine son dönemde okullarda artan şiddet olayları ve velilerin endişelerini, “**Okullarda elimiz yüreğimizde**” yazısıyla analiz ediyor. Yahya Demeli de, “**Cumhuriyet-Devletimiz**” başlıklı yazısında, “**Cumhuriyeti korumak ve geleceğe taşımak, sadece geçmişe bir saygı duruşu değil, aynı zamanda aydınlık bir geleceğe doğru yürüme sorumluluğudur**” hatırlatmasında bulunuyor. “**Rönesans**” yazılarına devam eden Yıldırım Selamoğlu da, “**İslam Rönesansı, bir tercih değil; zorunluluktur. İslam'ın ihtiyacı yenilik değil; arınmadır**” vurgusu yapıyor. Ahmet Çuvaldız bu sayıdaki yazısında her zamanki ironik üslubuyla “**Terörsüz Türkiye**” yi ele alıyor ve “**PKK terör örgütü terörü bu defa bitirecekmiş öyle mi?**” diye soruyor. Hüseyin Toptaş da ilgiyle okuyacağınızı umduğumuz bu sayıdaki, “**Aykut Edibali'nin Yeniden Uyanış Çağrısı: İSLÂM RÖNESANSI**” başlıklı yazısında, “**Müslümanların imanlarını, anlayışlarını ve yaşayışlarını yeniden gözden geçirmeleri; vahyin rehberliğinde kendilerini yenilemeleri ve bu yenilenmeyi fertten topluma, toplumdan devlete ve nihayet medeniyet alanına taşımaları gerekmektedir**” değerlendirmesini yapıyor. Ahmet Kara mevcut gelişmeleri Kısadan hisse ile değerlendirerek, “**Durum gerçekten iyi mi?**” sorusunun cevabını arıyor.

Değerli okuyucu yine bu sayımızda Feyyaz İrfan, Borsa vurgununun, “**Devleti Soyan soyana**” başlıklı yazısıyla ele alıyor. Aynı konuda Eyüp Kartal'da; “**900 milyarlık Borsa Vurgunu'nda suçlu yok mu?**” bir sorgulama yapıyor. İlerleyen sayfalarımızda ise Muharrem Yakın, “**Husiler ve Mekke İttifakı**”, Ufuk Barbaros, “**Nobel Barış Ödülü neden bugün daha anlamlı?**”, Mustafa Karasahin, “**Krizleri tetikleyen çürüme**”, Hayrettin Durmuş, “**Hukuk Devleti İdeali**”, Hasan Zülfikar Bülbül, “**Amerikan Rüyası 3**” yazısıyla sizlere adeta ufuk turu yaptırıyorlar. Milli Şairlerimiz Hakkı Şener, “**Olmadı**”, Lütfü Kılıç da, “**Ne haber?**” şiirleri ile gönül telimize dokunuyorlar.

Yeni bir UYANIŞ da buluşuncaya dek “**UYARIN**” ve “**UYANIK**” kalın... Selam ve dua ile..

Kamu görevi bir mülkiyet değil emanettir

Saygıdeğer Uyanış Okuru,

Yoğun bir Türkiye ve dünya gündemi ile sizleri selamlıyoruz. Başlarken son kalemiz Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 103. Yılı'nı kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurucularını rahmet, şükran ve minnetle yad ediyorum.

Devletimizin Varlık ve Bekası Yakın Bir Tehlike Altındadır.

Karşılaştığımız her sorunun felaketle sonuçlanmasının sebebi, büyüklüğünün ötesinde alınmayan tedbirler, ihmaller, hukuksuzluk yani her alanda kötü yönetim. Yağışlar sele, depremler felakete dönüşür. Maden patlamaları/göçükleri işçilerimize mezar, trenler tabut olur. Siyaset zenginleşme aracı, ekonomik yatırımlar iflas olur. Şimdi de asrın soygunu denilen fon vurgunu gündemimizi meşgul ediyor. Meydana getirdiği/getireceği ekonomik tahribatın asgarisi bile tüyler ürpertecek cinsten.

Uzun zamandır konuşulan Mekke Güvenlik Mutabakatı, bu satırların yazıldığı sırada TBMM'ye sunulurken, bir de Bedir Mutabakatı gündeme geldi. Dileğimiz bu mutabakatların ABD'nin bölgedeki menfaatlerinin bekçiliğine, ileri karakolluğuna dönüşmemesi. ABD'nin trilyonlarca dolar alarak, OrtaDoğu'da güvenliklerini sağlamayı taahhüt ettiği ülkelerin ve İsrail'in güvenliğini sağlamanın yanında İran, Rusya ve Çin'in çevrelenmesi görevinin Türkiye'nin başına ne gibi gaileler açacağını görmek için müneccim olmaya gerek yok.

Kardeş Azerbaycan ile yaşanan gerilim ise başta İsrail olmak üzere İran'ın, küresel sömürgeci güçlerin ellerini ovuşturmasına sebep oluyor. Sayın Cumhurbaşkanı'nın Temmuz 2024'de Rize'deki konuşmasında "Biz nasıl Karabağ'a girdiysek, Libya'ya girdiysek, bunun benzerini aynen onlara da yaparız." sözlerinin Azerbaycan'da meydana getirdiği rahatsızlık şimdi de başörtüsü sebebiyle kılıçların çekilmesine sebep olmamalıdır. İnanıyoruz ki her iki taraf da kardeşlik bağını zedelemeyen bu sorunu insan hak ve özgürlükleri temeline çözebilecektir. Kardeş Azerbaycan ile ilişkilerimizin bozulmasına sebep olacak söz ve davranışların kimin işine yaradığına, kaynağının kimler olduğuna bir de tersinden bakarak değerlendirmek gerekir.

Batı Trakya Türk'lerinin 8 okulu daha 2026-2027 eğitim öğretim yılında, Yunanistan hükümeti tarafından kapatıldı. Soydaşlarımız uzun vadeye yayılmış yok etme planının mağduriyetini yaşıyorlar. Kıbrıs'ta, KKTC'nin uluslararası alanda tanınmasını sağlayamayan siyasi iktidarın acziye-

tinin yanında tekrar federal çözümler ısıtılıp ısıtılıp önümüze koyuluyor. Son olarak Libya ile yaptığımız Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması'nın Libya Meclisi'nde onaylanması gibi bölgedeki her yeni gelişme Kıbrıs'ın önemini tekrar tekrar hatırlatmaktadır.

İsrail, Filistin topraklarındaki soykırım ve işgali ile yetinmemekte; Lübnan, Suriye'de işgal ettiği toprakları genişletmeye devam etmektedir.

Bütün bu gelişmeler yaşanırken 'Terörsüz Türkiye Aldatmacası' ile milli birlik ve beraberliğimiz, vatanımız, milletimiz ve devletimiz, varlık ve becamız İstiklal Savaşı'ndan beri hiç olmadığı kadar yakın bir tehlike ve tehdit altındadır. Buna rağmen doğruysa yapılan/açıklanan anketler, milletin gündeminde fon soygunu ve ekonomik darboğaz birinci, adaletsizlik de ikinci sırada yer alıyormuş.

Fon Soygunu örgütlü dolandırıcılıktır

Sermaye piyasasındaki tüm gelişmelerden anında haberdar olabilen, bir bakıma piyasanın kozmik odası olarak kabul edilen Merkezi Kayıt Kuruluşu ve diğer resmî kurumların gözü önünde olan bu soygun, vurgun veya kanuni adı ile örgütlü dolandırıcılığın nasıl yapıldığının birkaç cümle ile anlatılmasında yarar var. Birkaç kişi halka kapalı bir fon kurarak, önce az işlem gören hisseler alıyorlar. Hisselerin fiyatını suni olarak şişirip, getirisini olağanüstü gösteriyorlar. Sonra da normal şartlarda halka açılması (TEFAS) imkânsız olan bu fonların, malum yollarla halka açılması izni alıyorlar. Yapılan sahtekarlık, büyük başarı gibi gösterilerek sosyal medyada reklamı yapılıyor. Kendi çevrelerindeki her şeyi bilen ortaklarını bir kenara bırakacak olursak, yüz binler bu aldatmacaya kanıyor ve fondan hisse almaya başlıyor. Öyle ki gerçek değeri 45 lira olan hisse, 57 liradan alınıp bir iki ayda manipülatif işlemlerle 3.500 TL'ye yükseltilebiliyor. Dokuz milyar TL değerindeki bir fonun değeri suni olarak bir trilyon TL'nin üzerine çıkarak, Koç Holding, THY, TÜPRAŞ gibi şirketlerden daha değerli hale getirilebiliyor. Elde ettikleri haksız kazançları sistem dışına çıkararak, gelen paralarla satışların paraları ödeniyor. Çok genç yaşlarda hak etmedikleri lüks ve savurganlık içinde, debdebeli bir hayat sürüyorlar. Yeni fonlarla bu çark devir daim ettiriliyor. Her haksız kazançta olduğu gibi burada da bir noktada zulüm çarkı patlıyor.

Asrın fon soygunu olarak nitelendirilen vurgunun nasıl baştan itibaren planlı ve organize bir şekilde yapıldığı, cumhurbaşkanı yardımcısı ve ilgili bakandan başlayarak SPK, MKK, BIST, KAP gibi kamu kuruluşlarının görevlerini

gerektiği gibi yerine getirmeyerek vurguna seyirci kaldıkları, gerekli tedbirleri almadıkları veya birilerinin buna çanak tuttuğu basında yazılıp çiziliyor. Sonuçta 455 binin üzerinde vatandaşımızın mağdur edilerek en az 800 milyar TL zarara sebep olan bir vurgundan söz ediyoruz. Bir de borsada ve genel olarak ekonomik hayatımızda oluşturacağı zararların kamu maliyesine yükletilmesi ile vatandaşlarımızın sırtına kambur olarak bindirileceğinden. Örgütlü dolandırıcılıkla büyük vurgun vuranlardan bu zararın gönüllülük esası ile giderilmesi oldukça zor görünüyor. Zira elde ettikleri gelirleri banka hesaplarında tutmadıkları, kripto para olarak alınıp soğuk cüzdanlar üzerinden yurt dışına çıkardıkları söyleniyor. Bu paraların takibini yapmak, hele hele tahsil etmek neredeyse imkânsız gibi görünüyor. Soygunu, vurgunu kısaca böyle özetlemek mümkün.

Dost Uyarısı, Hukuk Devletin Gereği Yapılmalıdır

Kalp sözlükte bir şeyin altını üstüne getirmek, ters çevirmek, dönüştürmek, değiştirmek gibi anlamlara geliyor. İçine ne koyulursa onun şeklini alıyor. Evrilip, çevrilebilir kalbin yapısı gereği insanın duygu, düşünce ve hatta inançları değişebiliyor. Böyle olunca da birey ve toplumlar sürekli bir değişim içinde. Değişim daha iyiye ve güzele doğrulukla, adaletle, sevgiyle olumlu bir seyir izleyebileceği gibi ne yazık ki başta kendi nefesine ve insanlığa zulmederek müfsit, sapkın, kötü, çirkin ve zararlı yönde çevrilebiliyor. Elbette ki zerre miktarınca hayır işleyen de zerre miktarınca kötülük işleyen de bunun karşılığını görecektir. Arzu edilen davranış ise hayır ve sonunda karşılığını kat be kat alacağı mükafattır. Sorumlu tutulacağı eylemlerinin sonuçlarını seçimleri belirleyecek.

Siyasi iktidarın başındaki zat başta olmak üzere, diğer yetkilileri de yola çıkarken belki de kendilerinin ve yönettikleri kadronun, hatta ülkenin bu hale geleceğini düşünmemişlerdi. Referans aldıklarını iddia ettikleri İslam'ın yorum kaynaklarının bu topraklara ait olmamasından veya esasen bu kaynakların hatalı olmasından dolayı ciddi hatalar yapmış olabilirlerdi. Ancak yola çıktıkları ilk günkü niyetlerinin kötü olmadığı kabulü doğru olsa bile gelinen noktada kendilerini bozdukları ve kötü yönde değiştirdikleri gelişmelerden anlaşıyor. Bireysel ve toplumsal değişimin yasaları gereği kendilerine verilen nimet ve ikbalin sona ermesine kendi elleriyle yaptıkları sebep olacak kuşkusuz. Sonuçta artık kendilerini tanıyamaz hale geldiler. Yönettikleri ülkede uyuşturucu, fuhuş, gasp, hırsızlık, yalan, dolan, yolsuzluk, adaletsizlik, yoksulluk had safhaya ulaştı ve son olarak da işte bu fon soygunu patladı. Dolayısıyla sadece kendilerini bozmadılar, yönettikleri toplumun da bozulması için isteyerek/istemeyerek ellerinden ne geliyorsa yaptılar. Bunun sonunda ülkeye de her türlü kötülüklerin yaşandığı felaketler zincirini tattırdılar.

Oysa yola çıktıklarında Kur'an, Hz. Peygamber, sahabe tek ölçüydü onlar için. Öncelikle Sayın Cumhurbaşkanından başlayarak tepeden tırnağa bireysel olarak pişmanlık, temizlenme, arınma ve bir daha bu hataları işlememek üzere 'azmen, cezmen kastetmeleri' kendilerine tavsiyemiz. Veya anladıkları dille tefekkür, tezekkür, tevbe, tezkiye... Konunun elbette bireysel ve yönetsel anlamda önemini zaten kendileri biliyor olmalılar veya Türkiye'de öğretecek ehli namus ve ehli insaf alimler vardır. Bunlar de bu ikaz görevini yapmıyorlarsa sorumludurlar. Bu bir dost tavsiyesidir.

Ancak üstlendikleri kamu vazifesi gereği bazı hatırlatmaları yapmak bizim için bir görev, bir sorumluluk. Karşılaştığımız bütün sorunların çözümünün ilk önce siyasi ahlak üzerine inşa edilmiş hukuk devletinde olduğunu bin kez de olsa söylemeye devam edeceğiz. Temel kıstas, olmazsa olmaz millilik, vesayetçi olmamak. Dindarlık, yerlilik ve millilik kavramları soygun ve vurgunun perdesi olmamalı. Veli olarak küresel sömürgecileri kabul etmemek, tam bağımsız ve özgür olmak kuşkusuz... Yine hukuk devletin yöneldiği adaletin tesisi... Güçlü iken bile adalet terazinizin doğru tartması... Kendinizin, kan/sihri veya siyasi hısmlarınızın aleyhine bile olsa haklının yanında ve adil olabilmek... İş, Tayyip Bey'in falaka takdirine kalmamalı. Bunlarla zayıfın, kimsesizin, fakirin hakları karşılaştığında hakkın ve adaletin tarafında olmak... Üstlenilen kamu görevinin bir mülkiyet konusu değil, emanet olduğunu asla unutmamak... Yani üstlenilen tüm görevlerin bir emanet olduğunun bilincinde olarak bu görevlerin ve yetkilerin/imkanların kullanılması, işletilmesi, korunması millete ait olan emaneten size teslim edilen değerler olduğunu, dolaşması ile her an hesap verebilir olmayı akıldan çıkarmamak... Birinci Gazi Meclis'in duvarını süsleyen mucizevi ifadede olduğu gibi işlerin şura ile yani ortak akılla yürütülmesi... Ancak bu halde verilen kararlar ilme, hikmete uygun olacaktır. Bir kişinin herşeyi bilmesi, her işin üstesinden gelmesi insanın fitratına aykırı olduğu gibi kendi nefesine zulümdür. Dolayısı ile tek adam yönetimi insanî değildir. Bu yönüyle kuvvetler ayrılığı prensibi can simididir. Üstlenilen kamu görevi sırasında elde edilen mal, mülk, zenginleşme sizin için iki cihanda hüsrana sebebi olacaktır. Ehliyet ve liyakat sahibi olmasına göre kişilerin göreve getirilmesi... Akrabalık, siyasi hısmılık gibi sebepler asla göz önünde bulundurulmamalıdır. Esasen adaletli olmanın gereği de budur. Yapılan icraatların insan hak ve özgürlükleri temelinde doğru, düzgün, olabildiği kadar kusursuz olması gerektiğinin yanında iyiyi, doğruyu, güzeli çağırıcı ama kötü, çirkin ve zararlıyı ortadan kaldırıcı nitelikte olmalı.

Tüm bu evrensel temel ilkelerin süzülüp gelmiş özeti; Millet Partisi'nin "Muhteşem Türkiye" projesinde ifadesini bulmuştur. Sorunların çözüm yolu bu prensiplerdedir. Fon soygunu/vurgunu krizine bir de bu prensipler açısından bakmak gerekir.

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İLELEBET YAŞAMALIDIR

“

Kıbrıs Türkiye'nin güvenliği ve Doğu Akdeniz ve Mavi Vatan çıkarları için de hayati değerdedir. O nedenle Kıbrıs davası sadece Kıbrıslı Türklerin sorunu değil, Türkiye'nin sorunudur ve hayati onurudur.

”

Ali Kamil YILDIRIM

Türkiye'nin iç gündemi sözde çözüm süreci, fon krizi, kuvvetler ayırımının belirsizleşmesi, rejim tıkanıklığı ve anayasa tartışmaları gibi kritik konularla meşgulken, dış dünyada özellikle Kıbrıs bağlamındaki gelişmeler alarm vermektedir. NATO zirvesi sonrası Türkiye'ye gösterilen istikamet ve Orta Doğu'da Mekke İttifakı girişimleri Türkiye'nin dikkatlerini “hayati çıkarları” dışına çekmekte olduğunu görüyoruz. Hayati çıkarlarımızın söz konusu olduğu alanlardan birisi Kıbrıs sorunu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin geleceğidir. Şüphesiz Kıbrıs'ta Türk varlığının egemenliği, güvenliği ve refahı önceliklidir. Ancak Kıbrıs davası bununla sınırlı değildir. **Kıbrıs Türkiye'nin güvenliği ve Doğu Akdeniz ve Mavi Vatan çıkarları için de hayati değerdedir. O nedenle Kıbrıs davası sadece Kıbrıslı Türklerin sorunu değil, Türkiye'nin sorunudur ve hayati onurudur.**

KKTC'nin Tanınması

Montevideo Devletlerin Hak ve Görevleri Sözleşmesi uluslararası hukukta devlet olma niteliğini şöyle tanımlamaktadır: kalıcı bir nüfus, tanımlanmış bir toprak, hükümet ve diğer devletlerle ilişki kurma kapasitesi. KKTC son ilkedeki bir kısım eksikliklere rağmen bu niteliklere sahiptir. Tanınmamış olması bir devletin var olmadığına işaret etmez. Zira devletin siyasi varlığı, diğer devletler tarafından tanınmasından bağımsızdır. Tanınmadan da, devlet bütün-

lüğünü ve bağımsızlığını savunma, korunmasını ve refahını sağlama ve dolayısıyla uygun gördüğü şekilde örgütlenme, çıkarlarıyla ilgili yasama yapma, hizmetlerini yönetme ve mahkemelerinin yargı yetkisini ve yetki alanını belirleme hakkına sahiptir. Yeni devlet, diğer devletler tarafından tanınıp tanınmadığına bakılmaksızın, devlet olmanın olgusal gerekliliklerini karşıladığında var olur. Bu kapsamda 1983 KKTC Bağımsızlık bildirisi yeterlidir. Tanınmayı öngören uluslararası teamül ise tanıyan ülke sayısına işaret etmemektedir. KKTC'yi resmen tanıyan tek BM üyesi devlet Türkiye'dir. Bu teamüller ışığında tanıma sayısına bakılmaksızın KKTC gerçek bir devlettir.

Tanınma konusunda en makul şans Türk Devletler Teşkilatıydı. Ancak üye ülkelerin AB ile ilişkilerini güçlendirme isteği; AB'nin Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Tacikistan'ı “stratejik ortak” yapma önerisi ve bu ülkelere 12 milyar avro-luk yatırım vaadi ile güç kazanmıştır. Sonuçta AB ön şartları doğrultusunda Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın KKTC'nin ilanını geçersiz sayan ve adada Türk askerini işgalci olarak tanımlayan BM kararlarını teyit etmiş ve GKRY'ye Büyükelçi atamıştır. Böylece TDT gibi KKTC'nin de gözlemci olduğu bir ortaklıktan beklenen “tanıma” sağlanamamıştır.

GKRY Bağımsızlık Günü

Ancak son dönemlerde yaşananlar Türkiye'nin ve KKTC'nin tanınmasından çok jeopolitik alanda zemin kaybetmekte olduğunu göstermektedir. GKRY tarafında 1 Ekim'de kutlanan Bağımsızlık günü Türkiye ve KKTC için önemli jeopolitik mesajlar ihtiva etmekteydi. Geçit töreninde Yunanistan, ABD, İngiltere, Fransa ve Mısır askerleri bayrakları ile birlikte yürüdü. Yunanistan Güney Kıbrıs'ta konuşlu Alayı, F-16 savaş uçakları ve Fırkateyn ile katılırken, ABD Roosevelt savaş gemisinden 17 kişilik tören mangasıyla, Fransa 22 kişilik Deniz Piyade birliği ve askeri helikopterlerle, İngiltere 22 kişilik tören birliği ve 21 kişilik askeri bando ile, Mısır 19 kişilik tören birliği ve 1 adet Nakliye uçağı ile katılmıştır. İsrail ise Barak MX füzeleri ile temsil edilmiştir. Sergilenen bu resmin Türkiye'ye karşı bir mesaj olduğu aşıkardır.

Doğu Akdeniz'de Türkiye Karşısı Bloklama

GKRY, Yunanistan ile birlikte yıllardır Doğu Akdeniz'de çok katmanlı ve geniş kapsamlı bir güvenlik oluşumları sağlamaktadır. Bu güvenlik oluşumu giderek KKTC ve Türkiye aleyhine ciddi ölçüde derinleşmektedir. Bu kapsamda ABD, GKRY'ye uyguladığı silah ambargosunu kaldırdı. Yetmedi 2024-2029 arası savunma işbirliği yol haritası imzalandı. Yine ABD; Yunanistan, Güney Kıbrıs ve İsrail ile birlikte güvenlik mekanizması kurdu, hatta tatbikatlara başladı. Fransa ise 2017'de GKRY ile savunma anlaşması, 2025'te stratejik ortaklık, 2026'da Kuvvetlerin Statüsü anlaşmalarını imzaladı. Fransız Savaş gemileri Güney Kıbrıs'a düzenli uğruyor. İngiltere egemenlik hakkına sahip olduğu üsler yanında Kasım 2024'te GKRY ile savunma işbirliği anlaşmasını yeniledi.

Birleşik Arap Emirlikleri GKRY ile savunma anlaşmaları imzaladı. Mısır ve Ürdün Güney Kıbrıs ve Yunanistan ile birlikte üçlü savunma mekanizmasına dahil oldu. İsrail ise daha operatif. Güney Kıbrıs-Yunanistan-İsrail üçlü işbirliği derinleşiyor. İtalya da savunma işbirliği yaptı ve çok uluslu tatbikatlara katılıyor. Hindistan 2025-2026'da Güney Kıbrıs ile "Stratejik Ortaklık" ilan etti. Bilindiği üzere bu ülkenin IMEC Projesi (Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru) GKRY'yi de ilgilendirmektedir. **Bunca ülke Güney Kıbrıs ile savunma anlaşmasını kime karşı yapmıştır ve 1 Ekim bağımsızlık gününde sergilenen görüntü kime mesajdır? Elbette Türkiye'ye karşı.**

Türkiye Ne Yapmalı?

Türkiye bunca jeopolitik bayrak gösterisine karşı tüm gücünü milli çıkarlara odaklamalıdır. **Türkiye'nin stratejik önceliğini, diplomatik gücünü ve askerî varlığını, hayati derecede milli çıkarlarının olduğu Doğu Akdeniz, KKTC, Ege, Mavi Vatan ve terörle mücadeleye yöneltmesi devlet aklına en yakışanıdır.** Türkiye iç ve dış politikasını bu hedefler doğrultusunda yeniden gözden geçirmelidir. Türkiye'nin çok taraflı ilişkiler geliştirmesi yanlış değildir, aksine gereklidir. Ancak çoklu ilişkilerde harcanan enerjinin faydası milli çıkarlarımıza, örneğin Kıbrıs davamıza katkısıyla ölçülmelidir. Gerçek bir milli politika bunu gerektirir. Bu kapsamda; NATO'nun yeni stratejisi uyarınca üstlenilen yükümlülüklerin, Mekke Anlaşması ile Yemen'e tekrar asker gönderme taahhüdünün, ittifakı ABD-İsrail yanlısı ve İran karşıtı bir maceraya sürüklemenin, Karadeniz'de gemilerimiz batırılırken Somali açıklarını koruma gayretlerinin, Hürmüz'de mayın temizleme gönüllülüğünün, Mavi Vatan'da sondaj faaliyetlerinin yavaşlatılmasının KKTC'nin birinci sınıf bir devlet olmasına katkısı ne olacaktır? Ölçüt budur.

Kıbrıs'ta çözüm adına Annan Planı gibi tuzaklara fırsat verilmemelidir. **Kıbrıs konusunda yeni bir stratejiye ihtiyaç bulunmaktadır.** Bu kapsamda tanınma mücadelesi tek hedef olmamalı, öncelikle KKTC'nin Güney Kıbrıs'ta AB desteği ile yükselen refah seviyesine yükselmesi hedeflenmelidir. Türkiye KKTC'ye sağladığı su desteği gibi elektrik enerjisi desteği de sağlamalı, Üniversite alanındaki mevcut yüksek kapasite güçlendirilmeli, İrlanda örneğinde olduğu gibi yüksek teknolojiye dayalı üretim yetenek ve kapasitesi bir plan dahilinde sağlanmalı, böylece ülke ekonomisi kumarhane ve turizm gelirinin çok ötesine taşınmalıdır. **Sağlam bir strateji ile makul bir süre içinde KKTC'nin ekonomik standartları AB standartlarını yakalayabilir.**

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kaderi Türkiye'ye bağlı olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Bir varsayım olarak Türkiye'nin AB üyeliğinin sağlanması görüşünde Kıbrıs ile ilgili tüm ekonomik ve politik sorunları çözecektir. Buna rağmen Rum'un adanın tek meşru yönetiminin kendilerine ait olduğu iddiası değişmeyecektir. Bu nedenle her hal ve durumda Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yaşatılmalıdır. Bu sorumluluk aynı zamanda Muhteşem Türkiye kadrolarına bilge lider Aykut Edibali'nin emanet ettiği bir sorumluluktur.

ÜSTÜ ÖRTÜLEN SAADET ZİNCİRİ

Fon Krizi

H. Ali ÖZDEMİR

Tehlike Önceden Görüldü, Tebdir Neden Gecikti?

17 Eylül 2026 tarihinde Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kararıyla borsada işlem gören 131 yatırım fonunun tasfiye sürecine girmesi ve 455 bin 758 yatırımcının mağduriyet yaşadığına ilişkin haberler, finans piyasalarında büyük bir tartışmayı beraberinde getirdi. Tasfiye işlemlerinin Türkiye İş Bankası ve Ziraat Bankası tarafından yürütülmesine karar verildiği bildirildi. Daha önce bakanlık görevinde bulunmuş bir siyasetçinin partisinden istifasıyla ilgili gelişmeler de eklenince fon krizi, hükümetin merkezine kadar uzanan ciddi bir mesele hâline geldi.

Oysa tehlikeye ilişkin uyarılar çok daha önce yapılmıştı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 4 Kasım 2025 tarihinde düzenlenen 9. Sermaye Piyasaları

Kongresi'nde bazı fonlar üzerinden manipülasyon yapıldığını bildiklerini ve bu alandaki düzenleme eksikliklerinin giderilmesi gerektiğini ifade etmişti. Şimşek, manipülasyonla mücadele edilememesi hâlinde piyasaya duyulan güvenin zayıflayacağına dikkat çekerek cezaların ağırlaştırılacağını ve mücadelenin artırılacağını açıklamıştı.

Bu açıklama, sıradan bir bürokratik değerlendirme olarak geçirilemez. Finans sisteminin en üst düzeyindeki bir yetkilinin piyasada manipülasyon yapıldığını bildiğini açıklaması, denetim ve düzenleme mekanizmalarının ne ölçüde işlediği sorusunu gündeme getirir.

Tehlike görülmüşse neden zamanında önlem alınmadı? Risk biliniyorsa neden müdahale için aylar beklendi? Denetleyici kurumlar, yatırımcıların birikimlerini tehdit eden gelişmeler karşısında hangi tedbirleri aldı?

Hastalığın teşhisi konulmuş, fakat tedavi gecikmiştir. Finansal piyasalarda geçen on ay, sıradan bir zaman dilimi değildir. Milyarlarca liralık işlemlerin saniyeler içinde gerçekleştirildiği, fiyatların hızla değiştiği bir ortamda geciken her müdahale, zararın büyümesine yol açabilir.

Krizin patlak verdiği dönemde yapılan açıklamalarda sorunun yapısal bir risk taşımadığı ve sınırlı sayıda fonla ilgili olduğu belirtildi. Ancak yüz binlerce yatırımcının etkilendiği iddiaları karşısında şu soru hâlâ önemini koruyor: Tehlike önceden biliniyorsa, neden etkili tedbirler zamanında alınmadı?

Denetim Mekanizması Neredeydi?

Fon kriziyle ilgili tartışmalar, yalnızca yatırımcıların uğradığı zararlarla sınırlı değildir. Asıl mesele, piyasada olağan dışı hareketler yaşanırken denetim mekanizmalarının bunları ne ölçüde tespit edebildiğidir.

Maliye, vatandaşın günlük hayatındaki küçük para hareketlerini dahi takip edebilirken yüz binlerce kişinin birikimini ilgilendiren büyük ölçekli işlemler karşısında neden daha erken ve etkili bir müdahalede bulunulamadı?

Elbette her fiyat artışı manipülasyon anlamına gelmez. Ancak şirketlerin gerçek ekonomik performanslarıyla açıklanamayacak ölçüde değer kazanması, piyasa gözetimi bakımından ciddi bir inceleme gerektirir. Böyle durumlarda yalnızca sonuca bakmak yeterli değildir; işlemlerin nasıl gerçekleştiği, hangi aktörlerin rol aldığı ve mevcut denetim araçlarının neden devreye girmediği de araştırılmalıdır.

Burada üzerinde durulması gereken temel mesele, kurumsal yatırımcıların piyasadaki konumu ile denetim sisteminin işleyişidir. Kurumsal yatırımcıların büyüklükleri, işlem hacimleri ve piyasaya etkileri, onlara ayrıcalıklı bir denetim muafiyeti sağlamamalıdır. Aksine, büyük sermayenin piyasa üzerindeki etkisi arttıkça şeffaflık ve hesap verebilirlik daha da önem kazanır.

Peki, olağan dışı fiyat hareketleri neden zamanında soruşturulmadı? Denetim algoritmaları hangi ölçütlere göre çalıştı? Risk işaretleri tespit edildiyse hangi işlemler yapıldı?

Bu soruların cevapları, yalnızca mevcut krizin aydınlatılması bakımından değil, gelecekte benzer mağduriyetlerin önlenmesi açısından da hayati önem taşımaktadır.

Sistem Nasıl İşliyor?

Borsanın temel amaçlarından biri, şirketlerin ihtiyaç duyduğu sermayeye ulaşmasını sağlamak ve yatırımcıların bu büyümeye ortak olmasına imkân vermektir. Bir şirket halka arz edildiğinde küçük yatırımcılar da ellerindeki birikimle şirketin hisselerini satın alabilir. Böylece sermayenin tabana yayılması ve üretken yatırımların desteklenmesi amaçlanır.

Ancak piyasada küçük yatırımcıların yanında, yüksek miktarda sermaye yöneten kurumsal yatırımcılar da bulunur. Bu aktörlerin işlemleri, hisse fiyatları üzerinde önemli etkiler oluşturabilir. Büyük miktarlarda alım yapılması fiyatları yükseltebilir; yoğun satışlar ise fiyatları aşağı çekebilir.

Sorun, bu piyasa gücünün gerçek ekonomik değerle bağlantısının kopmasıyla ortaya çıkar.

İddialara göre bazı hisselerde, şirketlerin ekonomik performansıyla açıklanması güç olan olağanüstü fiyat artışları yaşandı. Hisse fiyatlarının yüzde 5.000, hatta yüzde 6.000 düzeyinde yükseldiği örnekler üzerinden, bu artışların hangi gerçek ekonomik gelişmelere dayandığı sorusu gündeme getirildi.

Bir şirketin değeri katlanarak artıyorsa bunun üretiminde, satışlarında, kârlılığında veya geleceğe ilişkin beklentilerinde de makul bir karşılığı bulunmalıdır. Gerçek ekonomik göstergelerle desteklenmeyen fiyat artışları ise yatırımcı açısından ciddi risk oluşturur.

Burada sorulması gereken, fiyatların neden yükseldiğinden ibaret değildir. Piyasadaki olağan dışı hareketleri belirlemekle görevli denetim mekanizmalarının bunlara nasıl karşılık verdiği de açıklığa kavuşturulmalıdır.

Kurumsal aktörlerin işlemlerinin yalnızca büyük hacimli alım satımlar olarak değerlendirilmesi, olası manipülasyon risklerinin gözden kaçmasına yol açabilir. Bu nedenle işlemlerin büyüklüğü kadar niteliği, zamanlaması ve taraflar arasındaki ilişkiler de incelenmelidir.

Piyasa güveni, yalnızca kuralların varlığıyla değil, bu kuralların herkese eşit uygulanmasıyla sağlanır.

Saadet Zincirinin Görünmeyen Yüzü

Fon krizine ilişkin tartışmalarda öne çıkan kavramlardan biri de ters repo ve teminat mekanizmalarıdır. Bu kavramları anlamak, finansal işlemlerin nasıl bir risk zinciri oluşturabileceğini görmek bakımından önemlidir.

Konuyu basitleştirilmiş bir örnekle açıklayalım.

Bir kişinin eski bir gramofonu yüz liraya satın aldığını düşünelim. Bu kişi, aynı gramofonu başka birine yüz elli liraya satar; daha sonra iki yüz liraya geri alır. Benzer işlemler tekrarlanarak gramofonun fiyatı kâğıt üzerinde çok yüksek seviyelere çıkarılabilir. Fakat fiyatın yükselmesi, gramofonun gerçek ekonomik değerinin de aynı oranda arttığı anlamına gelmez.

Bu yapay değer üzerinden kredi alınmaya çalışılması, finansal riskin nasıl büyüebileceğini gösteren bir örnektir. Bir varlığın fiyatı gerçekte olduğundan yüksek gösterilir, ardından bu varlık teminat olarak kullanılırsa, elde edilen kredi yeni alımlarda kullanılabilir. Böylece fiyat artışı yeni alımları, yeni alımlar da fiyat artışını besler.

Bu örnek, teminatlı borçlanmanın ve kaldıraçlı işlemlerin kötüye kullanılması hâlinde ortaya çıkabilecek riskleri anlatmaktadır. Bununla birlikte, ters repo teknik anlamda bu işlemlerin tamamıyla aynı değildir. Dolayısıyla belirli fonlarda bu tür bir mekanizmanın kullanıldığı iddiası, işlem kayıtları ve resmî incelemelerle ortaya konulmalıdır.

Asıl tehlike, varlıkların gerçek değerinden kopuk biçimde fiyatlanması ve bu fiyatların yeni borçlanmalar için güvenilir bir dayanakmış gibi kullanılmasıdır.

Fiyatlar sürekli yükselirken sistem sağlam görünür. Yatırımcılar kazanç elde ettiklerini düşünür, yeni yatırımcılar da bu kazançlardan pay almak ister. Ancak fiyatları yukarı taşıyan mekanizma durduğunda, kâğıt üzerindeki değerlerin gerçek paraya dönüştürülmesi zorlaşabilir.

İşte saadet zincirini andıran yapıların en önemli özelliği budur: Sistemin sürdürülebilirliği, gerçek ekonomik değer üretmekten çok yeni para girişlerine ve fiyatların yükselmeye devam etmesine bağlı hâle gelir.

Çark Durunca: Likidite Krizi

Finans piyasalarında güven sarsıldığında yatırımcılar paralarını çekmek ister. Bu talep, normal şartlarda varlıkların satılmasıyla karşılanabilir. Ancak fonların elindeki varlıklar yeterince likit değilse veya gerçek değerleriyle satış fiyatları arasında büyük farklar oluşmuşsa ödemeler zorlaşabilir.

Fon krizine ilişkin anlatımlarda, düzenlemelerde yapılan değişikliklerin ve vergi uygulamalarının yatırımcı davranışlarını etkilediği, sistemden önemli miktarda para çıkışına yol açtığı belirtiliyor. İddialara göre yatırımcıların para çekme talepleri yoğunlaşınca fonların nakit ihtiyacı arttı; fakat portföydeki varlıkların istenen fiyatlardan satılamaması, ödeme gücünü derinleştirdi.

Burada iki kavramı birbirinden ayırmak gerekir: Likidite krizi ve temerrüt.

Likidite krizi, bir kurumun elindeki varlıklar yeterli olsa bile bunları zamanında nakde çevirememesi nedeniyle ödeme gücü yaşamasıdır. Temerrüt ise vadesi gelen bir yükümlülüğün yerine getirilememesi durumudur.

Bir fonun portföyünde yüksek değerli görünen varlıkların bulunması, yatırımcıların paralarını istedikleri anda çekebilecekleri anlamına gelmez. Varlıkların gerçek satış değerleri, piyasadaki alıcıların varlığı ve işlemlerin ne kadar sürede tamamlanabileceği de önemlidir.

Piyanın güvene dayalı işleyişi bozulduğunda, yatırımcıların aynı anda çıkışa yönelmesi sorunu büyütebilir. Herkes parasını kurtarmaya çalışırken satış baskısı artar; fiyatlar düşer, teminatların değeri azalır ve yeni bir finansman ihtiyacı ortaya çıkar.

Böylece birbirini besleyen bir kriz döngüsü oluşabilir.

“

Maliye, vatandaşın günlük hayatındaki küçük para hareketlerini dahi takip edebilirken yüz binlerce kişinin birikimini ilgilendiren büyük ölçekli işlemler karşısında neden daha erken ve etkili bir müdahale de bulunulamadı?

”

Vurgunun Bedelini Kim Ödeyecek?

Fon krizinin en ağır yükünü, birikimlerini korumak amacıyla yatırım yapan vatandaşların taşıması kabul edilemez.

Yüksek enflasyon ortamında ücretleri ve emekli aylıkları hayat pahalılığı karşısında eriyen insanlar, ellerindeki sınırlı paranın değerini koruyabilmek için farklı yatırım araçlarına yöneliyor. Bu insanların önemli bir bölümü için mesele daha fazla zengin olmak değil, mevcut birikimlerinin satın alma gücünü kaybetmesini önlemektir.

Ay sonunu getirmekte zorlanan bir çalışanın, çocuklarına harçlık verebilmek isteyen bir emeklinin veya yıllarca çalışarak biriktirdiği parayı değerlendirmeye çalışan bir ailenin tasarrufları, onlar için yalnızca bir yatırım aracı değildir. Bu birikimler geleceğe ilişkin umutlarını ve ekonomik güvenliklerini temsil eder.

İnsanlar enflasyon karşısında bir çıkış yolu ararken yatırım yaptıkları sistemde yeterli şeffaflık ve denetim bulunmadığı endişesiyle karşılaşırlarsa, ortaya çıkan zarar yalnızca maddi kayıpla sınırlı kalmaz. Finans kurumlarına, piyasa düzenine ve kamu otoritelerine duyulan güven de sarsılır.

Bu nedenle fon krizinin hesabı yalnızca zarar eden yatırımcıya çıkarılamaz. Piyasa gözetiminin nasıl yapıldığı, risklerin ne zaman fark edildiği, hangi tedbirlerin alındığı ve müdahalelerin neden geciktiği açıklığa kavuşturulmalıdır.

Yatırımcıların varlıklarını nakde çevirmelerine getirilen sınırlamalar veya ödeme takvimlerindeki değişiklikler söz konusuysa bunların hukuki dayanakları, kapsamı ve mağduriyetleri azaltmaya yönelik etkileri de kamuoyuna açık biçimde anlatılmalıdır.

Güven Yeniden Nasıl Sağlanacak?

Finans piyasalarının temel sermayesi güvendir. Güven bir kez sarsıldığında zarar yalnızca yatırımcıların hesaplarında görülmez; ülkenin tasarrufları, yatırım ortamı ve ekonomik istikrarı da bundan etkilenebilir.

Piyasalarda kurallar herkes için eşit uygulanmıyorsa, denetim mekanizmaları zamanında çalışmıyorsa ve büyük sermaye sahipleriyle küçük yatırımcılar arasındaki koruma farkı büyüyorsa piyasa düzeninin adil işlediğine ilişkin inanç zayıflar.

Bu nedenle fon krizinin aydınlatılması için bağımsız, şeffaf ve kapsamlı bir inceleme yapılmalıdır. Olağan dışı fiyat hareketleri, fonların portföy yapısı, teminat ilişkileri, para çıkışları ve ilgili kurumların müdahale süreçleri ayrıntılı biçimde değerlendirilmelidir. İhlal tespit edilmesi hâlinde sorumlular, hukukun öngördüğü çerçevede hesap vermelidir.

Ayrıca küçük yatırımcıların bilgilendirilmesi güçlendirilmeli, fonların taşıdığı riskler açıkça anlatılmalı ve yatırımcıların haklarını arayabilecekleri etkili mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Çünkü mesele yalnızca kaybedilen para değildir; vatandaşın emeğiyle oluşturduğu birikimin korunması ve kamu kurumlarına duyduğu güvenin yeniden tesis edilmesidir.

Fon krizinin bütün yönleriyle aydınlatılması, mağduriyetlerin giderilmesi ve benzer olayların önlenmesi, hem piyasa düzeni hem de kamu vicdanı açısından zorunluluktur.

Cevap bekleyen soru şudur: Riskler önceden görüldüyse neden zamanında önlem alınmadı ve bu gecikmenin sorumluluğunu kim üstlenecek?

DEVLETİ SOYAN

Soyana...

“

Eğer tehlike daha önce görülmüşse, neden gerekli müdahale zamanında yapılmadı? Devletin görevi yalnızca suç ortaya çıktıktan sonra soruşturma başlatmak değildir.

”

Feyyaz İRFAN

Fon Dosyasında Taşlar Yerinden Oynuyor

Tasfiye edilen 131 fon kapsamında çok sayıda kişinin gözaltına alınması, bazı banka ve faktoring şirketlerinin **Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na** (TMSF) devredilmesi ve mağdur sayısının 455 bin 758 olması meselenin boyutunun büyük olduğunu gösteriyor.

Kamuoyuna yansıyan değerlendirmelerde, yaşanan süreç nedeniyle yatırımcıların ellerindeki varlıklarda ve borsadaki şirketlerin toplam değerinde çok büyük kayıpların (90 milyar Dolar) meydana geldiği ileri sürülüyor.

Rakamlar konusunda farklı hesaplamalar yapılabilir. Fakat değişmeyen gerçek şudur: **Finansal sistemde güven sarsıldığında, bunun bedelini yalnızca sistemdekiler değil, milyonlarca vatandaş ödemektedir.**

Asıl Skandal: Devlet Neden Önceden Müdahale Etmedi?

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in 11 ay önce fon piyasalarındaki manipülasyonlara dikkat çektiğine ilişkin açıklamalar kamuoyuna yansımıştı.

Öyleyse sorulması gereken soru basittir: **Eğer tehlikeye daha önce görülmüşse, neden gerekli müdahale zamanında yapılmadı?**

Devletin görevi yalnızca suç ortaya çıktıktan sonra soruşturma başlatmak değildir.

Uyanış Dergimizin 37. Sayısında “**KANUN KILIFLI MAĞDURİYETLER: BU KAÇINCI SOYGUN?**” başlıklı yazımızla sorumuzu sormuş; 1980'lerden bugüne bankerlik sistemiyle, özel finans kuruluşlarıncı ve farklı ad ve yöntemlerle küçük tasarruf sahiplerinin nasıl soyulduğu üzerinde durmuştuk.

Bu yazımızda; **Ülkemde vatandaşın parasına göz dikenlerin sonu ne zaman gelecek?** sorusunu sorarak, Borsa İstanbul'da kendi iç denetiminin yanında, SPK, MASAK, BDDK ve Devlet Denetleme Kurulu (DDK) olarak dış denetim kuruluşlarının gözleri önünde küçük yatırımcıları 20 milyar Dolar soyanların ve tutuklananların bazılarının isimlerini vererek sürece ilişkin yürüyüşü değerlendirmek istiyorum.

Yazımızı kaleme aldığımızda 85 kişinin tutuklandığını ve önceki SPK Başkanı İbrahim Ömer GÖNÜL'ün şüpheli olarak ifadesinin alındığını biliyoruz.

Burada asıl üzerinde durulması gereken mesele yalnızca fon dosyasında kimin olduğu ve ne yaptığı değildir. Asıl mesele; yukarıda belirttiğimiz devletin **denetim mekanizmalarının neden zamanında müdahale etmediği, iktidara yakın olmanın ekonomik ilişkilerde nasıl bir avantaj sağladığı ve ortaya çıkan faturanın neden yine vatandaşa çıkarılma ihtimali olduğudur.**

Devletin görevi, vatandaşın parasını emanet ettiği finansal sistemin başında güçlü bir denetim mekanizması kurmak; risk büyümeden müdahale etmek ve kim olursa olsun kurallara uymayanlara engel olmaktır. Çünkü geciken adalet, adaletsizliktir.

İktidara Yakın Olmak Ayrıcalık Mıdır?

Fonlarla ilgili tartışmaların bir başka boyutunu ise bazı şüpheli kişi ve şirketlerin iktidar çevreleriyle olan ilişkilerine yönelik iddialar oluşturuyor. Hali hazırda gözüaltına alınan ve tutuklananların isim ve görevleri oldukça dikkat çekicidir.

* *Emre Alkin: Kapatılan Tera Yatırım Menkul Değerler AŞ (TERA) yönetim kurulu üyesi. Kim bu? Cumhurbaşkanlığı Akademik İstişare Kurulu Üyesi...*

* *Kerem Alkin: Tera yönetim kurulu üyesi. Türkiye'nin OECD Daimi Büyükelçiliğine Sayın Cumhurbaşkanlığı tarafından atanmıştı. Varlık Fonu ve Halkbank'ın yönetiminde.*

* *Emre Tezmen: Tera Yatırım Yönetim Kurulu Başkanı, Fatma Betül Sayan KAYA'nın aile dostu...*

* *Erkan Kilimci: Tera'nın Başkan Vekili ve Genel Müdürü. Eski Merkez Bankası Başkan Yardımcısı. 200 TL'nin üzerinde imzası var.*

* *Fecir Alptekin: Tera'nın Yönetim Kurulu Üyesi, Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Üyesi.*

* *Serdar Turan: Kapatılan Pusula'nın Yönetim Kurulu Başkanı, eski AK Parti Gençlik Kolları Başkanı.*

* *Abdülkadir Özkan: Tera'nın Yönetim Kurulu Üyesi, Başbakanlık eski Başdanışmanı, Diyanet ve Milli Eğitim Bakanlığı'nda eski basın müşaviri...*

Liste böyle uzayıp gidiyor...

Burada özellikle dikkat edilmesi gereken nokta: Bir kişinin herhangi bir siyasi partiyle, siyasetçiyle veya iktidar çevresiyle ilişkisinin bulunması tek başına suç işlediği anlamına gelmez.

Ancak kamuoyunun sorduğu soru da son derece önemlidir: **Siyasi nüfuz ile ekonomik çıkar arasındaki sınır nerede başlıyor, nerede bitiyor?**

Eğer bir ülkede vatandaş, “Bunlar iktidara yakın olduğu için mi bu kadar rahat hareket edebildi?” diye soruyorsa, devletin yapması gereken; bu soruya öfkelenmek değil, **şeffaf biçimde cevap vermektir**. Diğer türlü, **Sadi Şirazi**'nin o meşhur sözü akla gelir: “Hükümdar yol vermezse eşkıya kervan basmaz.”

İki Saatte Değişen Karar

Kamuoyuna yansıyan haberlerde, fondan 2,2 milyar TL kazanan AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Fatma Betül KAYA'nın yanı sıra yine Parti Genel Başkan Yardımcısı Hayati Yazıcı'nın, Adil Katılım Bankasının sahibi olan oğlu M.Yazıcı'nın mal varlığına tedbir ve yurtdışı çıkış yasağı konması kararının, iki saat sonra kaldırılması oldukça düşündürücüdür...

İşte tam da burada devlet yönetiminin en önemli ilkelerinden biri devreye giriyor: **Şeffaflık...**

* Bu karar neden alındı?

* Neden değiştirildi?

* Hangi hukuki gerekçeyle değiştirildi?

* Kim talep etti?

* Hangi makam devreye girdi vb.?

Bu soruların cevabı açıkça verildiğinde kamuoyundaki soru işaretleri de ortadan kalkacaktır. Aksi halde bu karar değişikliği toplum zihninde kuşku bırakır. Şeffaflık yoksa şüphe vardır, güven yoktur.

Siyaset İle Ticaret Arasındaki Çizgi

Türkiye'nin yıllardır çözemediği meselelerden biri de siyaset ile ticaret arasındaki ilişkinin sınırlarıdır. Siyasetçinin, iktidara yakın bürokratin çevresinin ticari faaliyette bulunması elbette yanlış ve yasak değildir. Sorun: **Kamu gücü ile özel çıkar arasında bir bağlantı kuruluyor mu?**

Kamu bankasından kullanılan kredi kamu açısından önem taşır. Fonların yönetimi kamu denetimi gerektirir. Devletin verdiği ruhsat, izin ve tahsisler kamu gücünün sonucudur.

Dolayısıyla vatandaşın sorduğu soru çok nettir: **Kamu gücü kimin için ve nasıl kullanılıyor?**

Eğer kamu kaynakları, kamu bankaları, fonlar, ihaleler, ruhsatlar, imtiyazlar veya kamuya ait ekonomik fırsatlar belirli çevrelere sistematik biçimde aktarılıyorsa, burada kamu yönetiminin hesap vermesi gerekir. Çünkü;

* Devletin malı, iktidar partisinin malı değildir.

* **Devletin kasası, siyasetçinin kasası değildir.**

* **Kamu bankası, iktidarın özel finans kuruluşu değildir.**

* **Kamu ihalesi, siyasi yakınlığın ödülü değildir.**

Bunlar demokrasinin en temel kurallarıdır.

Menderes'in Oğlu İle İlgili Anekdöt

Bu noktada merhum Başbakan Adnan Menderes'in oğlu hakkında anlatılan bir anekdot hep hatırlanır.

Menderes'in oğlu iki arkadaşıyla şirket kurarak ticaret yapmak istediğinde babası buna sıcak bakmaz ve oğluna, "Beni alıp beni satacaksınız" anlamına gelen bir tepki gösterir.

Anekdötün taşıdığı mesaj önemlidir: **Siyasi makam, aile fertlerine ticari imtiyaz sağlama, servet oluşturma aracı olmamalıdır.**

Çünkü siyasetçinin ailesinin yaptığı ticaret kamuoyunda "Acaba kamu gücü burada etkili oldu mu?" sorusunu çağırır. Demokrasilerde yalnızca hukuka uygunluk değil, **çıkarcı çatışması görüntüsünden kaçınmak** da önemlidir.

Faturayı Kim Ödeyecek?

Gelelim meselenin en can alıcı noktasına...

Fonlar tasfiye ediliyor. Kuruluşlar TMSF'ye devrediliyor. Yüzbinlerce yatırımcı mağdur. Piyasalar sarıslıyor. Şirket değerleri düşüyor. Milyarlarca liralık zarar iddiaları ortaya atılıyor. Ve kamuya maliyeti söz konusu...

Burada vatandaş haklı olarak soruyor: "Benim hiçbir dahlim olmayan bir yolsuzluğun veya kötü yönetimin faturasını neden ben ödeyeyim?"

İşte vatandaşın asıl korkusu burada başlıyor. Çünkü Türkiye bunu daha önce defalarca gördü.

* **Kazanç özel... Zarar kamu!**

* **Vurgun şahsın... Fatura milletin!**

Böyle devlet yönetimi olmaz... Eğer ortada kamu zararı varsa, devletin ilk görevi bu zararın sorumlularını belirlemek ve hukuk çerçevesinde zararı sorumlularından tahsil etmektir.

Vatandaşın vergileri, başkasının yaptığı usulsüzlüğün, soygunun ve vurgunun sigortası değildir.

Devletin Gücü, Denetim Gücüdür

Bugün Türkiye'nin ihtiyacı yeni sloganlar değil, güçlü ve bağımsız denetim mekanizmalarıdır.

Yatırımcı vatandaş, parasını yatırdığı kurumun devletin denetiminde olduğunu ve yöneten kişinin de kime yakın olduğunu değil, **işinde hangi kural-lara tabi olduğunu** bilmek ister.

Siyasetçi de toplumun güvenini korumak istiyorsa, yakın çevresindeki ekonomik ilişkilerin hesabını vermekten kaçınmamalıdır. Çünkü kamu görevi, kişiye ve ailesine ekonomik ayrıcalık sağlama makamı değildir.

Diğer taraftan, Fon Vurgunu ile ilgili geç de olsa DDK görevlendirilmiştir. Ancak DDK'nın başkanının, Borsa İstanbul'un Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak görev yapmış olması denetimi şaibeli hale getirebilir.

Zira görev yaptığı kurumu ve dönemi denetlemekle görevlendirilen kişi ne kadar objektif denetim yapacaktır?

Sonuç ve Değerlendirme

Fon dosyasında yargı neyi ortaya çıkaracak, bunu soruşturmanın sonucuyla göreceğiz. Kim suçlu, kim değil; buna mahkemeler karar verecek. **Ancak, bu soygunda unutulmaması gereken;**

* Mesele yalnızca bir fon dosyası değildir.

* Mesele, **devlet ile sermaye arasındaki ilişkinin sınırlarının yeniden çizilmesidir.**

* Mesele, **siyasi iktidara yakınlığın ekonomik ayrıcalığa dönüşüp dönüşmediğidir.**

* Mesele, **denetim kurumlarının gerçekten bağımsız ve etkin çalışıp çalışmadığıdır.**

* Mesele, **kamu zararının kim tarafından ödeneceğidir.**

* Ve en önemlisi mesele, **bu ülkede vatandaşın devlete olan güvenini kim koruyacaktır?**

Türkiye'nin ihtiyacı; kim olursa olsun soyguna, yolsuzluğa, kamu zararına ve çıkar çatışmasına geçit vermeyecek bir hukuk ve denetim sistemi kurmaktır.

Çünkü devletin itibarı, yalnızca güçlü görünmesiyle değil; **güçlüye de güçsüze de, zengine de fakire de aynı hukuku uygulamasıyla ölçülür.**

DURUM GERÇEKTEN İYİ Mİ?

Ahmet KARA

Kralın biri, sarayında otururken pencereden bir ses duymuş:

— Güzel elmalarım vaaaaar!

Pencereden bakmış; yaşlı bir adamın at arabasında elma sattığını, etrafında da müşterilerin toplandığını görmüş. Kralın canı elma istemiş. Hemen başvezirini çağırmış:

— Al sana beş altın! Git, bana elma al!

Başvezir, hemen vezirlerden birini çağırmış:

— Al sana dört altın! Git, elma al!

Vezir, saray görevlilerinden birini çağırmış:

— Al sana üç altın! Git, elma al!

Saray görevlisi, muhafız komutanını çağırmış:

— Al sana iki altın! Git, elma al!

Komutan da nöbetçiye çağırmış:

— Al sana bir altın! Git, elma al!

Nöbetçi dışarı çıkmış, yaşlı elmacının yakasına yapışmış:

— Hey sen! Ne bağıırıyorsun burada? Burası han mı, saray mı? Defol buradan!

Ardından elma arabasına ve elmalara da el koymuş.

Nöbetçi, komutanın yanına dönerek gururla konuşmuş:

— Komutanım, iyi bir iş yaptım! İşte, bir altına yarım araba elma!

Komutan, saray görevlisine dönmüş:

— İşte, iki altına bir çuval elma!

Saray görevlisi, vezire dönmüş:

— İşte, üç altına bir torba elma!

Vezir, başvezire dönmüş:

— İşte, dört altına yarım torba elma!

Başvezir de kralın huzuruna çıkmış:

— İşte, beş altına beş elma aldım kralım! Emrinizi aynen yerine getirdim!

Kral, önündeki elmalara bakıp düşünmüş:

“Beş elma, beş altın! Demek ki bir elma bir altın ediyor. Üstelik halk da elmalara hücum ediyor. Anlaşılan vatandaşın durumu gayet iyi! Öyleyse vergileri hemen artırmak lazım!”

Kıssadan Hisse

Bu kıssadan çıkarılacak pek çok ders var. Bunlardan biri de **görünenle gerçeğin her zaman aynı olmadığıdır**. Olayları yalnızca dışarıdan görünenlere bakarak değerlendirmek, insanı kolayca yanıltabilir.

Bugün de ekonomide yaşanan sıkıntıları görmek istemeyenler; konut ve otomobil satışlarını, beş yıldızlı otellerdeki tatilleri, beyaz eşya ve cep telefonu satışlarını örnek göstererek şöyle diyorlar:

“Ekonomide sıkıntı olsa bu kadar hareketlilik yaşanır mı?”

Oysa ekonominin anlatıldığı kadar toz pembe olmadığını düşünenler; kapanan iş yerlerini, artan iflasları, işsizliği ve vatandaşın gelirinin giderlerini karşılayamadığını dile getirerek gerçek tabloyu ortaya koymaya çalışıyorlar.

Elbette ekonomik hayatı değerlendirirken tek bir göstergeye bakmak yeterli değildir. Satışların artması, alışveriş merkezlerinin kalabalık olması veya otellerin dolması, toplumun bütün kesimlerinin refah içinde yaşadığını tek başına göstermez. Önemli olan, ekonomik göstergelerin bir bütün olarak değerlendirilmesi ve vatandaşın günlük hayatında yaşadığı gerçek sıkıntıların göz ardı edilmemesidir.

Çünkü aynı tabloya bakan insanlar, kendi düşüncelerine uygun sonuçlar çıkarabilirler. Kimileri olumlu göstergeleri öne çıkarırken kimileri olumsuz gelişmelere dikkat çeker. Sevgi, öfke, önyargı veya siyasi bağlılık, insanın gerçekleri görmesini zorlaştırabilir.

Asıl mesele, vatandaşın ne gördüğünden önce, ülkeyi yönetme sorumluluğunu taşıyanların neyi görmek istediğidir.

Yöneticiler, yalnızca kendi politikalarını doğrulayan göstergelere bakar, eleştirileri görmezden gelir ve sorunları dile getirenleri dinlemezlerse yanlış kararlar almaları kaçınılmaz hâle gelir. Ekonomik politikalar, temennilere ve iyimser söylemlere göre değil; güvenilir verilere, gerçek ihtiyaçlara ve vatandaşın yaşadığı şartlara göre belirlenmelidir.

Unutulmamalıdır ki bir ülkede alışveriş yapanların bulunması, herkesin alım gücünün iyi olduğu anlamına gelmez. Bir yerde zenginliğin görünmesi, toplumun tamamının refah içinde yaşadığını göstermez.

Gerçekleri görmek istemeyenler, en parlak göstergelerin arkasındaki karanlığı fark edemezler.

Devleti ve toplumu yönetenlerin görevi, kendi başarı hikâyelerine alkış toplamak değil; milletin sesini duyarak, sorunları doğru teşhis etmek ve çözüm üretmektir.

Çünkü **ekonominin gerçek ölçüsü, vitrinlerin ne kadar parlak olduğu değil, vatandaşın sofrasının ne kadar dolu olduğudur.**

900 MİLYAR LİRALIK BORSA VURGUNUNDA SUÇLU YOK MU?

Eyüp KARTAL

Türkiye tarihinin en rezil, en yüksek fon dolandırıcılığı krizi giderek büyüyor. 17 Eylül 2026'da Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), yedi portföy yönetim şirketinin TEFAS üzerindeki **tüm fonlarını alım-satıma kapatmıştır**. Bu kararın ardından 500.000'i aşkın yatırımcının paralarının iç edildiği ve erişemediği izlenmektedir. Tasfiyeye alınan fon sayısı 131'i bulmuştur. Yatırımcılar art arda para çekme talebi gönderince fon varlıklarının yetersizliği ortaya çıkmış ve erken uyarı mekanizması çalışmamıştır.

Değersiz varlıkların fon portföyüne yüksek fiyatla aktarılması, sahte portföy değerlemesi yapılmış olması, önemli bir sahtekârlık olmuştur. En önemli yetersizliklerden biri de; SPK'nın periyodik denetim kapasitesi yetersiz kalmış olması; fon varlıklarının gerçek değerleri bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bağımsız saklama kuruluşunun (TAKASBANK), denetimi etkin şekilde yapmadığı çok açıktır.

Yabancı yatırımcı zararları olarak Norveç Varlık Fonu dahil yabancı kurumsal yatırımcıların söz konusu şirketlerde yaklaşık 10 milyar TL değerinde payı bulunduğu açıklanmıştır. TBMM'de araştırma komisyonu kurulması hususunda İktidar verilen önergelere olumsuz davranmaktadır. İktidar bu konuyu gereğinden fazla önemsemesi şarttır.

Şu anda hakkında işlem yapılan insan sayısı 217, tutuklu sayısı 62'yi geçmiştir. **Adli kontrol ve yurt dışı yasağı konan kişi sayısı 88'i aşmıştır. 131 fon tasfiyeye sokulmuştur.**

Borsa İstanbul'da çalışan 500'den fazla insandan henüz hesap sorulmamış olması büyük bir yanlışlıktır. Dolandırıcıların kendilerinden çok emin elini kolunu sallayarak geziyor olmaları birer ödüldür. **Bu aşamada yatırımcılar SPK'ya bireysel şikâyet dilekçesi verebilir, tasfiye sürecinde atanacak tasfiye kurulunun kararlarına itirazlarda bulunabilirler. Hatta tüketici hakem heyetlerine de başvurulabilirler.**

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN "Bu meseleyi süratle çözüyoruz" diyor ancak henüz yapılan bir şeyde yok. Görünen o ki, TBMM'de Komisyon kurulması istenmiyor. Geçmiş yıllarda kripto para, Borsa İstanbul'da, dövizde de dolandırıcılıklar, ahlaksızlıklar, gasplar yapılmıştır. **Ancak ders alınmadı alınmıyor.**

Liyakat esas alınmadıkça, hukuk ve adalet işletilmedikçe, kayırmacılık devam ettiği sürece dün oldu bugün de aratarak devam ediyor. Seçilmiş ya da atanmış önemli değil; asıl olan her işin ehline verilmesi, denetimin uygulanması, ahlak ve vicdandan ayrılmaması şarttır. Ülkemizde ahlaksızlıklar, çeteler, uyuşturucular, hırsızlıklar, gasplar, cinayetler, özellikle de kadın cinayetleri kol geziyor.

"Sen benim kim olduğumu biliyor musun", "Fakir çalmasını bilmediği için fakirdir" sözleri kulakları, meydanları çınlatıyor. Hukuk çalışmıyor, adaletten eser yok. Ülkemizde uygulanan temel felsefe ne pahasına olursa olsun, her yol mubah, asıl olan oy almaktır. "Atı alan Üsküdar'ı geçtikten..." sonra, her yol mubahtır. "Kanun'da neymiş, seçilmişler vardır." İnsan, doğanın ve toplumun bir parçasıdır. Ailenin kurucu, geliştirici, devam ettirici unsurudur. İnsan, özgür iradesi ve aklı ile bilgi, teknoloji ve kültür üreten, medeniyetler kuran tek varlıktır. İnsan doğarken ağlayarak doğar, borçlarının yükü ile ağlayarak doğar. Yeryüzünde Allah'a olan borçları ile doğar. O borçlar ise Kâinat düzenine saygılı olmaktır. İşte bu da ahlaktır. İnsan, birey olarak doğar, sonradan kazandıkları ayırt edici özellikleri ile Kişi olarak ve toplum içindeki yerini alır.

Türkiye bugün çok ama çok sıkıntılı günlerden geçiyor. Oysa her insanın bitimli hayatını huzur, güven, onurlu ve mutlu olarak tamamlama hakkı vardır. Bu hakkı kimsenin gasp etmesi kabullenilemez. Hukuk ve Adalet bunun için vardır.

Her insana düşen en önemli görev **"İNSAN ONURUNU KORUMAK VE YÜCELTMEKTİR."** O zaman bitimli hayat çekilebilir, huzur bulur.

"TEMİZ SİYASET" şarttır. Hazine yardımları, ücretsiz, kumanyalı mitingler, billboardlara asılan ilanlar, konvoylar, araç giydirmeler, eşantıyon dağıtmalar, gerçek dışı vaatler, kayırmalar, koli dağıtmalar gibi en vahi çeşit algılarla seçimler yapmak asla ahlaki değildir. Bir Millete uygulanabilir, köklü çözümler sunacak programlar sunmak gerek. Bir ülkede 190 siyasi parti olmaz, olmamalıdır. Türkiye'de siyasi parti kurmak, teşkilatlanmak, seçimlere katılma şartlarını yerine getirmek sanıldığı kadar kolay değildir. Kimlerin hangi amaçlarla kurdukları Siyasi Partiler olmamalıdır. **Bunun içinde Partiler Kanunu, seçim kanunu mutlaka gözden geçirilmeli insani hale getirilmelidir.** Açık, net, şeffaf, denetlenebilir ve adaletli olmalıdır. **İktidarlar Milletin sorunlarını adaletle çözmeli, "Bugün git, yâ-**

rin gel" safsatasından acilen çıkılmalı, insanlara umut verilmeli, üretime yönlendirilmelidir.

İşi Zamanından Çok Olan İnsanlardan Kimseye Zarar Gelmez.

Türkiye'miz bugün tarihin en zor döneminden geçiyor. Bunları hak ettiğinden değil, doğru yönetilemediğinden yaşıyor, yaşatılıyor. **Türkiye'de bugün, her sektörde yetişmiş, liyakatli insan unsuruna fazlasıyla sahiptir.** Yapılacak şey adaletten, ahlaktan ve vicdandan ayrılmadan her işi ehline teslim etmek, yetki ve sorumluluk vermek, denetlemek, kimsenin hakkını hiç kimseye verdirmemektir. Çalmadan, çırpmadan, yalandan, dolandan, algıdan, ahlaksızlıktan, adaletten ayrılmadan, **"TEMİZ SİYASET" ve Liyakatten sapmadan, huzur ve güvenle yaşanan bir düzen kurabiliriz. Yapabiliriz.**

Şimdi yapılacak en kısa ve acil yol ise, tasfiye sürecinde varlık değerlendirme şeffaflığı için, bağımsız değerlendirme kuruluşunun görevlendirilmesi ve bir «MAĞDUR TAZMİN FONU»nun sağlanması ve TBMM'nde çok acele "ARAŞTIRMA KOMİSYONU" kurulması elzemdir. SPK çalışanlarının mutlaka gözden geçirilmesi şarttır.

"Bugün güzel ülkemizde maalesef musluklar değil ama onun dışında her yer akmaktadır."

MİLLETİM UYAN!

MEKKE, RİYAD, BAKÜ, DERKEN TÜRKİYE NEREYE GİDİYOR?

“

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan, Trump'ın dediğini yapar ve Suudi Arabistan'a asker göndermeye karar verirse İran ile politik durumumuz ne olacak? İran'la düşman olurken İsrail'e dost mu olacağız? Suudi Arabistan'ın yanında durmak adına Husilerle savaşırız biz de mi Müslüman kanı dökeceğiz?

Mustafa GÖKTEKİN

”

İslam NATO'su mu, Bölgesel Strateji mi?

Mekke Anlaşması gündeme geldiğinde hatırlatmıştık: Mekke İttifakı'nın adının dışında Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan'ın bir hayali olmadığını ve bu ittifakın birilerinin dediği gibi bir "İslam NATO'su" olmadığını; İslam âlemine değil, İsrail'in güvenliğine ve ABD'nin menfaatlerine hizmet edeceğini belirtmiştik.

Mekke İttifakı dediğiniz anlaşmanın içerisinde İslam âleminde —ABD dostu bu üç ülkenin dışında— Mısır, İran, Sudan, Somali ve daha ismini sayamaya çağımız ülkeler olsaydı; bu ittifak Gazze için, Doğu Türkistan için, esir Türk illeri için net bir tavır alsaydı elbette bunun adına "İslam NATO'su" diyebilirdik.

Peki, bu ittifakın içinde Müslüman Türk devletleri var mı? Yok; en azından bugüne kadar duymadık. Ol saydı, gerçek bir İslam NATO'sundan bahsedebiliriz. İran Cumhurbaşkanı Pezeşkiyan'ın, Hürriyet'in 17.10.2026 tarihli haberine göre "Mekke İttifakı'na girmeye hazır olduklarını" söylediği belirtiliyor. Peki; Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan buna sıcak bakıyor mu? Elbette bunu yakın zamanda göreceğiz.

Trump'ın Beklentisi ve Meclis Tezkeresi

ABD ve İsrail'in Suudi Arabistan'ın Yemen'de Husilerle savaşındaki yardım tekliflerini Prens Fahd veto etmişti. Kimi istiyorlar? Türk askerini. Türk askerinin gidebilmesi, bu sözleşmenin bağlayıcı bir anlaşma haline gelebilmesi için TBMM'den geçmesi ve yasalaşması gerekiyor. Bu yasalaşma da yetmez; Meclis'ten yurt dışına asker göndermeye ilişkin tezkerenin geçmesi şarttır.

Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan, Husiler tarafından 10 Ekim'de Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da Kral Halid Uluslararası Havalimanı'nı hedef alan saldırıları "En güçlü biçimde lanetliyoruz. Türkiye, hukuk ve insanlık dışı saldırılar karşısında Suudi Arabistan'ın ve Suudi kardeşlerinin yanındadır." diyerek ifade ediyor (12.10.2026, DW Türkçe).

Erdoğan devamında, "İkinci olarak bu iş birliğinin kalıcı ve işleyen bir kurumsal yapıya kavuşması için gerekli adımları atıyoruz. Bilinmesini isterim ki NATO'da olduğu gibi ortak savunma anlaşması kapsamındaki faaliyetler de ulusal mevzuatımız temelinde yürütülecektir. Anlaşmanın iç onay işlemlerinin tamamlanması için önümüzdeki günlerde Gazi Meclisimize sevkine yönelik çalışmalarımız sürüyor." diyor (12.10.2026, DW Türkçe).

Şu an tarafsız kalmak ve savaşı bitirmek için siyasi çaba göstermek varken Arabistan'ın arkasında durmak, İran'la da hasım olmak anlamına gelmez mi? Peki, İran'ın bu ittifakın içinde yer alması ne demektir? O da Suudi Arabistan ile Husiler arasındaki savaşın bitmesi anlamına gelir mi, gelmez mi?

Bölgesel Huzur ve Doğu Türkistan Vizyonu

Türkiye, Suudi Arabistan, Pakistan, Mısır, İran ve sair ülkelerin oluşturduğu bir pakt veya anlaşma sayesinde İran-İsrail-ABD savaşı biter mi? Suudi Arabistan'ın Husilerle olan savaşı sona erer mi? Irak ve Suriye'de meydana gelen sıkıntı verici olaylar durur ve biter mi? Yani bölgemize huzur ve refah geldiği gibi Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) dediğimiz yapı kendiliğinden ortadan kalkar mı?

Bütün bunlara Türk dünyasının da eklendiğini ve birlikte hareket ettiğimizi düşünürseniz; karşımızda dünyanın en etkili gücü, en sözü dinlenir birlikteliklerinden biri meydana gelmez mi? Bu devasa gücün arkasında durduğu bir denklemde Doğu Türkistan'ın esareti bitmez mi?

Lakin Türkiye, mevcut haliyle Mekke İttifakı'nı Meclis'ten geçirir ve sadece ABD'nin himayesinde bir Mekke Anlaşması'na imza atarsa, neticede Trump'ın hatırını kırmamış olacaktır. Nitekim Trump, gazetecilerin "Türkiye Yemen'e asker gönderecek mi?" sorusuna Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman ile görüşüğünü belirterek şu yanıtı vermişti: "Bunu yapabilirim. Bildiğiniz gibi Erdoğan benim çok iyi dostum. Türkiye Cumhurbaşkanı'na büyük saygı duyuyorum. Bence Erdoğan kendisinden istediğim şeyi yapacaktır."

Gerçekten Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan, Trump'ın dediğini yapar ve Suudi Arabistan'a asker göndermeye karar verirse İran ile politik durumumuz ne olacak? İran'la düşman olurken İsrail'e dost mu olacağız? Suudi Arabistan'ın yanında durmak adına Husilerle savaş biz de mi Müslüman kanı dökeceğiz?

Türkiye, siyasi anlamda gidişatını ve gelişen olayları tekrar gözden geçirerek ne yapacağına, hangi yolu takip edeceğine karar vermeli. Yol belli, yordam belli.

Lakin sorunların biri bitmeden diğeri başlıyor ve meselelerimiz ehliyesiz devlet adamlarının elinde kartopu gibi büyüyerek başımızı ağrıtmaya devam ediyor. Türkiye'nin bölgemizde ve içinde bulduğumuz konjonktürde yalnız bırakılma senaryoları sadece Mekke İttifakı ile sınırlı kalmıyor.

Türkiye- Azerbaycan Hattında Kara Kedi mi Var?

Son günlerde "iki devlet, tek millet" kavramı ile can kardeşi olduğumuz; geçmiş iktidarlar döneminde bile Karabağ meselesi gibi konuları kırmızı çizgimiz haline getirdiğimiz Azerbaycan ile aramıza —halk tabiriyle— kara kedi girmiş görünüyor.

Birileri iki kardeşin arasını açmak; Türkiye ve Azerbaycan'ın yalnızlaştırılması, hatta Türkiye'nin Ortadoğu'da, İslam dünyasında ve Türk dünyasında yalnız kalması için politikalar geliştirirken; içimizden, hem de Cumhurbaşkanı Başdanışmanı olan etkili ve yetkili kişilerin Azerbaycan'ın iç işlerine karışması aradaki ilişkileri germiştir. Nitekim İlham Aliyev, "İdeolojik güvenlik de fiziksel güvenlik kadar önemlidir. Çünkü ideolojik provokasyon ülkenin içine yöneltilmektedir." diyerek üst perdeden bir politika dayatılmasına tepki vermiştir.

Türkiye ve Azerbaycan iki ayrı devlet olmanın getirdiği farklı politikalara ve düşüncelere sahip olabilir. Örneğin; Türkiye'nin İsrail ile ilişkileri görünürde sert ve uzlaşmazken, Azerbaycan ile İsrail ilişkileri çok daha yakın ve dostanedir. Bu durum Azerbaycan ile olan münasebetlerimizi bozmalı mıdır? Elbette bozmamalıdır.

Ülkeler arası ilişkilerde "ağabey-kardeş" hiyerarşisi olmamalıdır. Sosyal medyada Azerbaycanlı kullanıcıların büyük bir çoğunluğunun iki konu üzerinde durduğunu görmek mümkündür: Birincisi, Türkiye'deki bazı kesimlerin "ağabey" tavrıyla yaklaşması; ikincisi ise Azerbaycan'ın iç işlerine karışılıyor izlenimidir. Türkiye'deki bir kısım devlet görevlilerinin buyurgan tavırları ciddi anlamda tepki çekmiştir. Bu durum halk nezdinde derin bir karşılık bulmasa da devlet adamları düzeyinde karşılık bulmuş ve Türkiye-Azerbaycan ilişkilerini tehlikeli bir mecra ya sürüklenme riski doğurmuştur.

Akılca ve Milli Dış Politikanın Pusulası

Türkiye bölgesinde yalnızlaşmak istemiyorsa kardeş ülkelerle ilişkilerini geliştirirken ikili diplomasiye özen göstermeli; eşitler arası bir birlikteliğin olduğunu ve her ülkenin soyu ve kökü ne olursa olsun kendi kültürel değerlerine sahip olduğunu unutmamalıdır.

Gerçek ve milli politikalar Türkiye'nin önünü açacaktır. Güçlü ve itibarlı bir Türkiye; çevresinde dostlarını artıran, düşmanlarını azaltan bir anlayışla, tarihini bilen ve geleceğe dönük akılcı, ilme ve hikmete dayalı politikalar üretebildiği sürece başarılı olacaktır. Yol budur.

HUSİLER VE MEKKE İTTİFAKI

Muharrem YAKIN

“

Mekke İttifakı, Husilerin bölgedeki etkilerinin bertaraf edilmesine yönelik bir işlev görecektir, bu, deniz aşırı emperyal güçlerin bölgeyi talan etmeleri önündeki bir engelin kaldırılması anlamına gelir. Böyle bir sonuca imkân veren bir anlaşma Mekke İttifakı olamaz

”

Husiler

Son yıllarda adından çok söz edilen Husiler, Yemen'deki bir topluluğun adıdır. Husiler, değişik perspektiflerden değerlendirilebilir elbette. Nitekim öyle de yapılmaktadır. Dikkat çeken iki özelliği söylemek gerekirse, bunlardan biri; Husilerin Şii olmalarıdır. Bizce en önemli özelliği ise antiemperyalist bir karakter arz etmeleridir. Bu özelliklere; merkezi hükümetle aralarının bozuk olması, haşin bir yapıya sahip olmaları, disiplinli bir tutum sergilemeleri, ekonomik olarak sınırlı imkânlarla sahip olmaları gibi özellikler sıralanabilir. Husiler Şia'nın Zeydiye koluna mensup olup bünyelerinde çeşitli kabilelerden mensupları bulunmakta ama ana gövdeyi Husi kabilesi oluşturduğundan Husiler diye bilinmektedir. Zeydiler; akide ve fıkıh açısından Ehl-i Sünnete en yakın Şia topluluğudur.

Yemen, bizim dünkü toprağımızdır. Dillerimiz farklı olsa da Yemen halkı ile Türk Milleti arasında sarsılmaz gönül köprüleri kurulmuştur. Bütün yokluklara ve imkânsızlıklara karşı Osmanlı Ordusu Birinci Dünya Savaşında emperyalist İngiliz sömürge güçlerini Yemen halkının omuz vermesiyle püskürtmüştür. Bu omuz vermede Şii - Sünni ayrımı olmamıştır. Mehmet Niyazi Özdemir'in Yemen Ah Yemen romanı bu tarihi olayı müthiş bir sadakat ile Türk insanına aktarmaktadır.

Yemen Türküsü, durduk yerde yakılmamıştır. Her türkünün bir hikâyesi vardır. Bizim en içli hikâyelerimizden birisi de Yemen'dir. Yemen Türküsünün hikâyesini bilmeden onun melodisine takılmak, boşuna kürek çekmektir.

Yemenlileri Şii ve Sünni diye ayırtırmak, emperyalizmin işine gelmektedir. Pek çok kalemşör bile-rek veya bilmeyerek emperyalizmin değirmenine su taşımaktadır. Bu sutaşıma işi sosyal medyada çok daha büyük boyutlara ulaşmaktadır. Şiileri İslam dairesinin dışına çıkarmakta hiç sakınca görmeyen ya da bunu bir görev olarak yapanlar azımsanmayacak boyuttadır. Bunları söylemekle iki noktayı göz ardı ettiğimiz asla sanılmamalıdır:

1. Şia'nın tamamını aynı kefeye koymak, tarifi mümkün olmayan bir cehalet örneği olur.

2. Hiç kimsenin yanlısına ortak olmayız. İslam dairesinde kalanın yanlısını adam gibi konuşuruz. Milli devletin bereketli atmosferinde, tartışma konusu olan pek çok meseleyi ilim erbabına havale eder; cühelanın ve bozguncuların havasını indirir, ilmi yüce makamına konumlandırırız.

Birinci Dünya Savaşında birlik olunarak emperyal güçler nasıl def edilmişse, hayatın her döneminde yine aynı sonuçlar aynı yaklaşımla elde edilecektir. Dün Yemen cephesinin birlik olmasıyla Yemen'i terk etmek zorunda kalanlar, bugün o birliği parçalayarak kaldıkları yerden devam etmek istiyorlar. Olay, bundan başkası değildir. Dün Birleşik Krallık vardı sahnede, bugün Birleşik Devletler. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda; Yemen'de Şii - Sünni ayrımından daha çok; emperyal güçlerle yan yana yürüyenler ile emperyal güçlere eyvallah etmeyen güçlerin varlığından söz etmek daha doğru ve daha hakkaniyetli olacaktır.

Yemen'deki Husileri İslam dışı göstermek de Yemenlileri Türk düşmanı göstermek de cehaletin değil; gönüllü bir piyonluğun sonucu olabilir ancak. Her iki yanlışa karşı bir örnekle konuya açıklık getirelim: Rahmetli Prof. Ayhan Songar, bir heyetle Yemen'e gitmişlerdi. Orada bir vakitte cemaatle namaz kıldılar. Heyette Songar Hocanın eşi de bulunuyordu. O da erkek saflarından sonraki safta el bağlayarak cemaate katılmak istedi doğal olarak. Yemenliler, Bayan Songar'ın arka safta namaz kılmasına razı olmadılar. Bir Türk'ün arka safta namaz kılmasını istemediler. Bunun temelinde Yemenlilerin Türklerle olan derin sevgisi ve saygısı bulunuyordu.

Anadolu coğrafyasında Yemen'e gidip gelen dedelerimiz olduğu gibi gidip gelemeyenler de vardır. Mektubu geldiği halde kendisi gelemeyen dedelerimiz de olmuştur.

Düşman ve yandaşları hedeflerinden asla vazgeçmiş değillerdir. Sadece taktikleri değiştiriyorlar, o kadar. Şimdi anlatacağımız konu da direkt olarak bununla ilgilidir.

Mekke İttifakı

Kısa söyleyiş ile Mekke İttifakı, kulağa hoş gelen çağrışımlar yapan bir isim taşımaktadır. Mekke'deki en önceki ve en önemli ittifak Hılfu'l-Fudul'dur; Erdemliler Antlaşması. Peygamberimiz Aleyhisselam'ın da bulunduğu ve İslam döneminde ihtiyaç olması halinde yine yer alacağını bildirdiği bu anlaşma ile zorba müşrik tahakkümüne karşı Yemenli bir mazlumin hakkı savunulmuştur.

Öncelikle Mekke Savunma Sözleşmesinin yanlış açıklamalardan kaçınarak objektif bir şekilde açıklanması gerekir. Basının ve sosyal medyanın konuyu, taraf olduğu cenaha göre yorumlamaya çalıştığı, çeşitli albenilerle konuyu sulandırdığı gözlerden kaçmamaktadır. Husilerin terörist olduğu, Şiiilerin Müslüman olmadığı, Yemenlilerin Osmanlı'yı arkadan vurduğu, gibi asılsız ve kamuoyunu güdülemeye yönelik açıklamalar gözlerden kaçmamaktadır. Kamuoyunu alıştırmak için; anlaşmanın meclis onayından geçmeden bir işlevinin olmayacağını söyleyenler de bulunmaktadır.

Mekke İttifakı daha ete kemiğe bürünmeden Suudi Arabistan'ın Husiler üzerine peş peşe saldırılara geçtiği görülmektedir. Anlaşılan o ki; Suudi Arabistan daha işin başında bu girişimden büyük cesaret almıştır.

Mekke Savunma Sözleşmesine üç devlet imza koymuştur. Bunlar Suudi Arabistan, Türkiye ve Pakistan'dır. Bu ülkelerin durumlarına kısaca baktığımızda karşımıza şöyle bir portre çıkmaktadır:

Türkiye: Türkiye, düşmanı çok bir ülkedir. Düşmanlarının büyük çoğunluğu vekâlet savaşlarıyla işi götürmek niyetindedir. Bunun en büyük örneği PKK'dır. Onun vekâletliği de başka bir evreye evrilmektedir. Terörsüz Türkiye hikâyesi bunun en açık örneğidir. Annesi tarafından evlatlıktan çıkarılmış olan Cemil Bayık; "Önder Apo serbest bırakılmadıkça örgüt silah bırakmayacaktır." diyerek açıktan örgütün niyetini ortaya koymaktadır. Uzun lafın kisası; piyon örgüt stratejisini değil, taktiğini değiştirmiştir. Gömlek değiştirenlerin bunu anlamasını ya da buna göre tavır almasını beklemek, boşuna kürek çekmek değil midir?!

Türkiye, bir savunma paktı olan NATO üyesi değil midir? NATO, bizim savunma güvencemizi karşılıyor mu, karşılamıyor mu? Çok çeşitli sorunlar olmakla beraber NATO, Türkiye'nin savunma şemsiyesi görevini deruhte ediyorsa o zaman bu ikinci ve mahiyeti tam anlamıyla netleşmemiş savunma anlaşması neyin nesi oluyor? Yok, NATO, Türkiye'nin savunma şemsiyesi görevini karşılamıyorsa, o zaman bu anlaşmaların ne anlamı var? Bu soruların dürüstlikle cevaplandırılması gerekmektedir. Söz gelimi Türkiye; Yunanistan ya da İsrail tarafından tehdit edildiğinde bunları kanatları altında tutan Birleşik Devletlerin yine kanatları altında bulunan(!) Suudi Arabistan mı bize destek verecek?!

Pakistan: Pakistanlılarla Türk Milleti arasında köklü bir kardeşlik hukuku vardır. Ama yönetimler için ayrı bir parantez açmak gerekebilir. Pakistan, nükleer silaha sahip olmakla ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Bunun caydırıcılık açısından bir artısının olduğunu söylemek mümkün olmakla birlikte sorunu ortadan kaldırdığını söylemek mümkün değildir. Pakistan ve Hindistan arasında müzmin bir sorun hep varlığını korumuştur. Keşmir sorunu bir çibanbaşı gibi yerini korumaktadır. İki devlet arasında olası bir sürtüşme olduğu zaman kim kime yardım edebilecektir? Ayrıntıya girmeden olayın muhtemel pek çok boyutunun olduğunu söylemeye çalışıyoruz.

Suudi Arabistan: Suudi Arabistan adeta Birleşik Devletlerin bir eyaleti gibi hareket edebilmektedir. Ülkede ekonomik ve askeri alanlarda Birleşik Devletlerin ağırlığı, belki hegemonyası vardır. Ülkede pek çok Birleşik Devletler askeri üssü bulunmaktadır. Birleşik Devletler; İsrail - İran savaşında bu üsleri İran'a karşı kullanmıştır. İran'ın buna karşılık vermesi; Suudi Arabistan ve Birleşik Devletler için zafiyet olarak değerlendirilmiştir.

Öte yandan Yemen'deki Husilerin bölgedeki yabancı istila güçlerine ve onlara payandalık yapanlara karşı giriştiği eylemler caydırıcı olmuştur. İşin püf noktası da burasıdır. Dünya jandarmalığına soyunan "süper güç" Husilerin kendi çaplarındaki atakları karşısında afallamış, adeta madara olmuştur.

Mekke İttifakından sonradır ki Suudiler Husilere karşı çok yönlü saldırıya geçmişlerdir.

Burada can alıcı nokta şudur: Mekke İttifakı, Husilerin bölgedeki etkilerinin bertaraf edilmesine yönelik bir işlev görecektse, bu, deniz aşırı emperyal güçlerin bölgeyi talan etmeleri önündeki bir engelin kaldırılması anlamına gelir. Böyle bir sonuca imkân veren bir anlaşma Mekke İttifakı olamaz. Mekke gibi mübarek bir isim, emperyalizme yol açmak için kullanılan bir kamufraj aracı olamaz. Kudüs, Gazze ve hatta İran'ı değil, afaki bir savunma konsepti ile em-

peryal güçlerin önündeki engelleri kaldırmaya yönelik hizmet verecek olan bir konsept kabul edilemez.

Türkiye'ye Düşen

Bir ülkenin meşru erki devlettir. Bu tartışılmaz. Bunun tartışılabilir iki istisnası vardır:

1. Devlet erki milli iradeyi ısıkalıyorsa orada sorun vardır.
2. Devlet erki zecr altında ise orada sorun vardır.

Yemen'deki sorun, bu iki açıdan da değerlendirilmelidir. Türkiye, Yemen'de ayrıştırmayı değil, kardeşleşmeyi ve kucaklaşmayı sağlayacak adımları atmak zorundadır. Bu, Yemen'de şehit düşen Türk çocuklarının da ahıdır. Emperyal niyetlere alan açacak her girişim gaflettir, felakettir.

Şurası unutulmamalıdır ki; dünyanın hemen her yerinde değişik etnik, dini ve mezhebi topluluklar vardır. Önemli olan bunların temel insan hakları çerçevesinde barış ve huzur içinde yaşamalarını sağlamaktır. Suudi Arabistan'da da Şia'ya mensup Müslümanlar bulunmaktadır. Yemen'de Husilere yapılacak saldırılar, Suudi Arabistan'da da akisler uyandıracaktır. Önemli olan emperyal oyunlara gelmeden birlik ve kardeşlik ocağını harlamaktır. Bunu Türkiye yapabilir ve YAPMALIDIR DA!

PKK, TERÖRÜ BU DEFA GERÇEKTEN BİTİRECEK, ÖYLE Mİ?

Ahmet ÇUVALDIZ

1984'ten bu yana binlerce asker, polis, korucu, yaşlı veya genç, kadın, erkek ve kundaktaki çocukları dahi katleden PKK, terörü bu defa gerçekten bitirecekmiş, şimdi buna inanalım mı?

Sahi, Terör Daha Önceleri De Bitirilmemiş Miydi?

Evet, daha önce de, öyle bir defa da değil, tam iki defa PKK terörü bitirilmemiş miydi, hem de Recep Tayyip Erdoğan tarafından?

Evet, bitirilmişti! Şimdi isterseniz, geriye dönüp, daha önceki terörü bitirme süreçlerini ve bu süreçlerde terörün nasıl bitirildiğine şöyle bir bakalım.

2009'da Oslo'da yapılan görüşmelerle başlanan, hatta şimdi yüz seksen derece çark eden birisi tarafından "İhabet Süreci" diye adlandırılan "Kürt Açılımı" ya da "Demokratik Açılım" adlı ilk süreçte;

Otuz dört PKK'lı Habur Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye gelip teslim olmuş, çadır mahkemesinde yargılanıp serbest bırakılmış, buna karşın PKK, ara verdiği terör eylemlerine kaldığı yerden devam etmişti.

2012-2015 yılları arasında, bu defa güya ülkemizdeki silahlı çatışma ortamını sonlandırmak ve toplumsal barışı sağlamak gayesiyle;

2012 sonunda MİT-Öcalan görüşmeleri ile başlayan, 2013 Nevruz'unda Apo'nun silahların susturulması çağrısı ve Akil İnsanlar Heyetinin vatandaşları kafaya alma çalışmaları ile devam eden;

Üstelik Temmuz 2014'te Resmî Gazetede yayımlanan yasa ile hukuki bir statü bile kazandırılan ve Şubat 2015'te "Dolmabahçe Mutabakatı" ile taçlandırılan ikinci bir çözüm süreci yürütülmüştü?

Evet, öyle. Ama taşeron PKK'nın 2015'te Ceylanpınar saldırıları ile KCK ateşkesi bitirmiş ve PKK'ya hendek operasyonları düzenlenmek zorunda kalınmış, süreç de Ağustos 2015'te son bulmuştu.

Önceki süreçlerde yaşananlar ortadayken bu sefer de "Terörsüz Türkiye" adıyla başlatılan süreçle terörün kesin olarak sonlandırılacağına inanılıyor, Erdoğan ve Bahçeli tarafından. Acaba öyle mi?

PKK'nın Kandil'deki elebaşı Cemil Bayık; "Apo özgür olmazsa silah bırakmayız. Süreç başarılı olmazsa büyük savaşa hazırız" diyerek Türkiye'yi tehdit edip adeta çözümün neye bağlı olduğunu ilan eder ve;

Örgütün silahsızlanması ve mensuplarının Türkiye'ye dönmesi için önce Öcalan serbest bırakılacak. Öcalan özgür kalmazsa silahları bırakmayız ve Türkiye'ye de gitmeyiz! diye olacakları ortaya koyar.

Hani, Hiçbir Pazarlık Yoktu!

Süreç için ne deniliyordu, "PKK sorgusuz-sualsiz silah bırakacak. Bu durum görüldükten ve onaylandıktan sonra Terörsüz Türkiye sonlandırılacak.

Önceki sütunda okudunuz, Apo'nun sorgusuz-sualsiz serbest bırakılmasını istiyor Bayık Efendi, üstelik yoksa kan gövdeyi götürür diye de gözdağı veriyor.

Sırrı Sakık Efendi ise, Mehmetçiğin dağlara yazdığı "Her şey vatan için", "Türk öğün, çalış, güven" ve "Ne mutlu Türküm diyene" deyişlerinin resimlerini çekip göndermiş ve "bunlar ırkçı söylem, silinmeli" demiş.

Yetmedi. Yine Bayık Efendi, Meclis'te kabul edilen düzenlemeyi yeterli bulmayarak KCK yöneticilerinin İmralı'da Apo ile doğrudan görüşmesi gerekir diyerek kendileri için İmralı yolunun açılmasını istemiş.

Bayık Efendi; "Bu yol açılmazsa o zaman neler olur peki?" sorusuna da şöyle cevap vermiş: "Eğer süreç başarsız olursa biz büyük bir savaş için hazırız!"

Evet, terörü bitirecekler; kendilerinin muhatap kabul edilmelerinin verdiği şımarıklıkla ve efendilerinden aldıkları cesaretle kallesliklerini ortaya dökmüşler ve olacakları da açıkça söylemişler.

Dahası, birçok yerde, PKK terörünün başladığı tarihin yıldönümünde sokakları doldurup nümayiş yapmış, şehit dedikleri hainleri anmış, ülkenin her bir yanına da paçavralarını asmışlar.

PKK ve bölücülerin hedefi, söylenenler ve yapılanlar ortadayken, terörün bitmesini ummak için, başta ABD olmak üzere, emperyalistlerin Türkiye üzerindeki emellerinden kesin vaz geçmiş olmaları gerekir.

Ancak böyle bir durum asla vaki değildir. Dün, Ermeni meselesini icat edip Asala'yı sahaya sürenlerin, bugün Kürt meselesini icat edip PKK'yı sahaya sürmeleri ve hâlâ PKK'nın arkasında olmaları bunun kanıtıdır.

Erdoğan, terörün bu topraklarda bir daha asla zemin bulmaması, yeni acılar yaşatmaması ve ocaklara yeni ateşler düşürmemesi için her türlü adımın atılacağını ifade ederken bu gerçeği görmüyor olabilir mi?

Bence hayır! Bu girişim; tıpkı öncekiler gibi, terörü bitirmeyecek, üstelik şehitlerin ruhlarını incitecek, gazilerin emeklerini boşa düşürecek, şehit ve gazi yakınlarını da rencide edecektir, bilene!

OKULLARDA ELİMİZ YÜREĞİMİZDE

Dr. Kadir ÇETİN

Bir anne-baba, çocuğunu sabah okula gönderirken artık yalnızca “Derslerine iyi çalış” demiyor. İçinden bir dua da geçiriyor: “Allah’ım, çocuğumu akşam sağ salim bana kavuştur...”

Asıl üzerinde düşünmemiz gereken nokta budur. Çünkü anne-babalar çocuklarını eğitim alsın diye gönderdikleri okuldan sağ salim dönüp dönmeyecekleri konusunda endişe duyuyorsa, ortada yalnızca bir güvenlik sorunu değil, ciddi bir eğitim ve toplumsal sorun vardır.

Çocuklarımız Okulda Güvende mi?

Manisa-Turgutlu’da yaşanan okul saldırısından sonra İstanbul Küçükçekmece’de yaşanan okul saldırısında da bir çocuğumuz daha hayatını kaybetti, yedi öğrencimiz de yaralandı. Ailelerin yüreğine korku düştü.

Yine üzüntülerimizi dile getirecek, sorumluların cezalandırılmasını isteyecek ve birkaç gün bu acıyı konuşacağız. Sonra gündem değişecek. Ta ki başka bir okulda (Allah korusun) başka bir saldırı olana kadar...

Peki, ne zaman gerçekten ders çıkarıp önlem alacağız?

Bu sorunun cevabını vermek zorundayız. Çünkü çocuklarımızın güvenliği, olaydan olaya hatırlanacak bir mesele değildir.

Daha önce de konuyu değişik boyutlarıyla UYANIŞ’ta yazdık. Özellikle okulların açıldığı hafta “YENİ EĞİTİM YILI AÇILIRKEN: ÇOCUKLARIMIZ OKULDA GÜVENDE Mİ?” başlıklı yazımızda konuyu işlemiş ve alınması gereken önlemlere ilişkin görüşlerimizi belirtmiştik.

Okulun Hal ve Gidişi Düşündürücü

Bizim kuşağımızın karnelerinde “Hal ve Gidiş” diye bir kriter vardı. Bugün de okul yönetimlerinin kendi okullarının hal ve gidişini sorgulaması gerekiyor.

- * Öğrenciler okulun hangi alanlarında kendilerini güvensiz hissediyor?
- * Koridorlar, kantinler, bahçeler, lavabolar ne kadar güvenli ve yeterince kontrol ediliyor mu?

* Öğretmenler akran zorbalığını fark edebilecek donanıma sahip mi?

* Rehberlik servisleri öğrencilerin kolayca ulaşabileceği durumda mı?

* En önemlisi, okul yönetimleri kendi okullarındaki zorbalığın boyutunu gerçekten biliyor mu?

Bir sorunun görülmemesi, var olmadığı anlamına gelmez. Belki de okulun “Hal ve Gidişi” iyi değildir; ancak tehlike henüz fark edilmemiştir.

Görülmeyen Tehlike Daha Büyüktür

Bir çocuk okulda tehdit ediliyor, dışlanıyor veya zorbalığa uğruyor olabilir. Ancak korktuğu, utandığı ya da kendisine inanılmayacağını düşündüğü için sessiz kalabilir. “Şikâyetçi çocuk” damgası yemekten de çekinebilir.

İşte eğitim sisteminin önemli görevlerinden biri, çocuk konuşmadan önce onun sıkıntısını fark edebilmektir.

- * Ders başarısındaki düşüş,
- * Arkadaşlardan uzaklaşma,
- * Teneffüslerde yalnız kalma,
- * Davranış değişiklikleri ve
- * Okula gitmek istememe gibi işaretler dikkate alınmalıdır.

Bunları görmezden gelip sonradan “Biz bilmiyorduk” demek, sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Çocuklarımızı korumak için yalnızca olaylara müdahale etmek değil, tehlikeyi önceden fark etmek zorundayız.

Okul Çocuğun Gözünde Hapishaneye Dönüşmemeli

Çocukları okula bağlı tutmanın yolu yalnızca zorunlu eğitimden geçmez. Okul, çocuklara gelecek vadeden, kendilerini keşfetmelerine fırsat veren bir yaşam alanı olmalıdır.

- Çocuk okulda;
- * Spor yapabilmeli,

- * Sanatla tanışmalı,
- * Üretmeli,
- * El becerilerini geliştirmeli,
- * Teknolojiyle buluşmalı,
- * Farklı meslekleri tanımalı,
- * Kendisini keşfedebilmeli vb...

Çocuk, kendini değerli hissettiği, yeteneklerini geliştirebildiği ve kabul gördüğü bir ortamda bulunmalıdır.

Çocuğun okula gitmek istemediği durumlarda yalnızca onu suçlamak kolaycılıktır. Okullarımızın çocuklar için ne kadar güvenli ve cazip olduğunu da sorgulamalıyız.

Korkutan değil koruyan; dışlayan değil kucaklayan bir okul kültürü oluşturmamız. İyilik, empati, dayanışma ve saygı, okul yaşamının temel değerleri hâline gelmelidir.

Akran zorbalığı ve şiddetle mücadele yalnızca güvenlik tedbirleriyle değil, sevgi, saygı, sorumluluk ve adalet kültürünü birlikte inşa etmekle mümkündür.

Bu amaçla;

1. **Nezaketi ödüllendiren bir okul iklimi oluşturulmalı;** zorbalığa karşı açık ve tutarlı bir tutum benimsenmelidir. Zira iyiliğin takdir edildiği yerde zorbalık itibar kazanamaz.
2. **Şiddeti özendiren içeriklerin etkileri ele alınmalı;** silahı, tehdidi ve intikamı güç göstergesi gibi sunan yayınlar konusunda ailelerin, medyanın ve toplumun sorumluluğu artırılmalıdır.
3. **Aileler desteklenmeli;** çocuk yetiştirme ve şiddeti önleme konusunda rehberlik sağlanmalı, okul-aile iş birliği güçlendirilmelidir.
4. **Öğrencilere söz hakkı verilmeli;** sorunlarını korkmadan paylaşabilecekleri, okul yaşamına katılabilecekleri öğrenci meclisleri, ortak sorumluluk projeleri desteklenmeli ve demokratik ortamlar oluşturulmalıdır.
5. **Akran zorbalığına karşı sıfır tolerans uygulanmalı;** hiçbir zorbalık küçümsenmemeli ve görmezden gelinmemelidir.
6. **Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri güçlendirilmeli;** hem zorbalığa uğrayan hem de zorbalık yapan öğrencilere uygun destek sunulmalıdır.

7. **Önleyici çalışmalar artırılmalı;** okullarda düzenli risk değerlendirmeleri yapılarak tehlikeler olay olmadan belirlenmelidir.

8. **Şiddete tanık olan öğrenciler bilinçlendirilmeli;** arkadaşlarını korumak ve güvenilir yetişkinlerden yardım istemek teşvik edilmelidir.

9. **Dijital zorbalıkla mücadele edilmeli;** öğrencilere dijital etik, mahremiyet ve sorumlu teknoloji kullanımı öğretilmelidir.

10. **Okul, aile ve toplum arasında dayanışma kurulmalı;** öğretmenler ve yöneticiler desteklenmeli, sorumluluklar açıkça belirlenmelidir.

Bütün bu adımların temelinde ise her çocuğun onurunu ve güvenliğini koruyan ortak bir değerler anlayışı bulunmalıdır. Çocuklarımıza güçlü olanın zayıfı ezdiği değil, insanın kendini kontrol ettiği, korkutmanın değil, saygı kazanmanın, adil olmanın değerli olduğu öğretilmelidir.

Sonuç ve Değerlendirme

Çocuklarımızı korkuyla değil, değerlerle büyütmeliyiz...

Okullarımızı yalnızca bilgi aktarılan kurumlar değil; insan olmanın, birlikte yaşamının ve birbirine saygı duyma kültürünün öğrenildiği güvenli yaşam alanları hâline getirmeliyiz.

Televizyon ekranlarında mafya dizilerine, şiddeti ve silah kullanmayı özendiren “Kurtlar Vadisi” gibi filmlere yer verilmemelidir. Zira;

- * Şiddeti normalleştiren dili değiştirmeden,
 - * Zorbalığı görmezden gelen anlayışı terk etmeden ve
 - * Çocuklarımızı korumayı ortak sorumluluğumuz olarak görmeden
- kalıcı bir çözüm üretemeyiz.

Çocuklarımız okula korkuyla değil umutla gitmeli; hiçbir öğrenci kendisini yalnız, savunmasız veya değersiz hissetmemelidir.

Unutmayalım: **Güvenli okul bir ayrıcalık değil, her çocuğun hakkıdır. Zorbalığı önlemek bir tercih değil, hepimizin sorumluluğudur.**

Çünkü akran zorbalığıyla mücadele, yalnızca zorbalık yapan çocuğu cezalandırmak değildir. Asıl mesele; zorbalığı besleyen kültürü değiştirmek, zarar gören çocuğu korumak ve her çocuğa şiddetten uzak, güvenli bir yaşamın mümkün olduğunu göstermektir.

CUMHURİYETİMİZ-DEVLETİMİZ

“

Cumhuriyeti korumak ve geleceğe taşımak, sadece geçmişe bir saygı duruşu değil, aynı zamanda aydınlık bir geleceğe doğru yürüme sorumluluğudur.

”

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 103. yılı kutlu olsun. Cumhuriyet, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu bir yönetim biçimidir. 29 Ekim 1923 tarihi bağımsızlık mücadelesinin zaferle sonuçlandığı ve millet egemenliğinin ilan edildiği bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyet, bireylerin hak ve özgürlüklerini güvence altına alarak, demokrasi ve hukukun üstünlüğü prensiplerini benimsemektedir.

Türk milleti, medeniyet adına kendini tarihten silmeye veya boyunduruk altına almaya ant içmiş, güçlü dünya devletlerine karşı canı ve kanıyla, dişi ve tırnağıyla ölüm kalım savaşı vererek cumhuriyeti kurmuş bir millettir.

Cumhuriyet, Türk milletinin asırlar boyu hür yaşadığı ve bundan sonra da hür yaşayacağı'nın ifadesidir.

Yıllardır medeniyet adına, istiklal ve bağımsızlığımızı elimizden almaya veya boyunduruk altına almaya çalışan ülkelerin oluşturduğu birliklere girmeye, bu ülkelerin yanında yer almaya zorlanıyoruz.

Yahya DEMELİ

Türk milleti, medeniyet adına kendini tarihten silmeye ant içmiş, sömürgeci dünya devletlerine karşı ölüm kalım savaşı vererek, cumhuriyete kavuşmuş ve onu koruyacak bir millettir. Bu uğurda bütün değerlerinizden; Türklük, Müslümanlık, egemenlik ve bağımsızlığımızdan vazgeçmeden, Milli Mücadele ruhuyla vatanını, devletini, bayrağını korumuş ve cumhuriyetini kurmuştur.

Cumhuriyetin kuruluşu, aynı zamanda uluslararası alanda Türkiye'nin saygın bir aktör olmasına zemin hazırlamıştır. Ekonomik ve sosyal değişimlerle, Türkiye hızlı bir modernleşme sürecine girmiştir. Bu süreçte, eğitim, sanayi ve tarımda yapılan yatırımlar, ülkenin kalkınmasına büyük katkı sağlamıştır.

Ne yazık ki bugün uygulanan baskılar ve dış müdahaleler sonucu; 'Türk' devleti 'milli' niteliğini kaybedecek, "Türk" milleti 'millet' vasfından uzaklaşacak siyasi devlet politikaları ile 'egemenliği' uluslararası güç odaklarına devredilecek, 'ekonomi' uluslararası sisteme eklemlenecek, 'dış politika' ABD ve AB çıkarları doğrultusuna göre yeniden şekillenecek, 'iç politika' AB uyum yasa ve normlarına göre yeniden tanzim edilecek, son vatan coğrafyasının da etnik bölümlenecek şekilde, politikalar oluşturulmakta ve yürütülmektedir.

Cumhuriyet, bir milletin kendi kaderinin kendi iradesinde olmasıdır!

Cumhuriyet sadece bir yönetim biçimi değil; aynı zamanda çağdaşlaşmanın, adaletin, özgürlüğün ve birey olmanın en büyük teminatıdır. Cumhuriyet sayesinde toplumun her ferdi, inancı, kökeni veya sosyal statüsü ne olursa olsun, devletin eşit ve özgür birer vatandaşı haline gelir.

Türk milleti için cumhuriyet, küllerinden doğan bir ülkenin bağımsızlık mücadelesini taçlandıran en değerli mirastır. Cumhuriyet'in ana temel esasları **'tam bağımsızlık'** ve **'milli egemenlik'** dir. **Cumhuriyet Devletimize güçlü, mutlu, 'Muhteşem Türkiye' hedefi umut ışığı olacaktır!**

Cumhuriyeti korumak ve geleceğe taşımak, sadece geçmişe bir saygı duruşu değil, aynı zamanda aydınlık bir geleceğe doğru yürüme sorumluluğudur. Demokrasiyle, ilimle, hukukla, adalet ve akılla beslenen bir cumhuriyet, toplumları her zaman daha ileriye götürür. Bizlere düşen görev, bu büyük mirasın değerini bilmek, onu her alanda daha da güçlendirmek ve gelecek nesillere daha özgür, daha adil ve daha müreffeh bir ülke bırakmaktır.

"Türk Milleti'nin çağın en ileri ve güçlü kültür ve medeniyet hamlesinin vazgeçilmez savunma siperi Cumhuriyet'tir." "Ey yükselen yeni nesil! istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz..." (Mustafa Kemal Atatürk)

Bağımsız, müreffeh, üreten, gelişen Muhteşem Türkiye'yi oluşturmamız!

Her şartlar altında bağımsız, akılcı, demokratik hukuk devleti içerisinde, devletimizi ve cumhuriyetimizi hak ettiği çağdaş uygarlık seviyesine çıkarabilmek hedefimiz olmalıdır!

Cumhuriyetimizin temelleri; adalet, eşitlik ve özgürlük gibi evrensel değerlere dayanmaktadır. Eğitimden, sağlığa, ekonomik kalkınmadan sosyal refaha kadar, pek çok alanda hak ve fırsat eşitliği sağlama amacı taşır. Bu nedenle, Cumhuriyetimizin kıymeti, sadece bir yönetim şekli olmanın ötesinde olup, toplumun huzuru ve inancı için vazgeçilmez bir unsurdur. Bizler, çağdaş ve demokratik hedeflere ulaşmak için milletimizle birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

Cumhuriyetin aydınlattığı yolda ilerlerken, tüm vatandaşlarımızın, bu değerleri korumak ve geliştirmek için fedakârlık gösterme sorumluluğu bulunmaktadır. Unutmayalım ki; Cumhuriyet, her bir bireyin söz sahibi olduğu bir geleceğin teminatıdır...

Cumhuriyetimizin yıl dönümünü coşkuyla kutlarken, bağımsızlık ve özgürlük için mücadele ederek, bizlere bu cennet vatanı emanet eden, başta gazi Mustafa Kemal "Atatürk" olmak üzere, vatan ve bağımsızlık uğrunda canlarını veren kahraman, aziz şehitlerimizi rahmet, gazilerimizi minnetle anıyor, Türkiye Cumhuriyetinin, ebet müddet içerisinde yaşamasını temenni ediyor, nice özgür, mutlu ve barış dolu Cumhuriyet Bayramları diliyorum!

KRİZLERİ TETİKLEYEN ÇÜRÜME

Mustafa KARAŞAHİN
Eğitim Uzmanı

Ülkemiz insanı hangi yaş seviyesinde olursa olsun krizle tanışıyor. Çünkü ülkemizde krizler her on, on beş yıl için rutin oldu. Farklı analizler yapılmasına karşın, Türkiye'nin temel krizi yalnızca iktidar, muhalefet, ekonomi veya hukuk krizi değil, daha derine işleyen toplumsal kültür krizidir. Çünkü çürüme kanser gibi metastaz yapmış her alana yayılmıştır. Ancak asıl mesele herkes tarafından konuşulan bu çürümüşlüğün kültür haline gelmesinin ciddiyete alınmamasıdır.

Fon skandalı, yolsuzluk iddiaları, siyasal gerilimler, kurumlara yönelik güven kaybı, kutuplaşma ve bitmeyen muhalefet tartışmaları birbirinden bağımsız olaylar değildir. Bunlar, uzun yıllardır biriken daha derin bir sorunun farklı belirtileridir.

Sorun, toplum olarak **devleti ganimet, siyaseti sadakat, hukuku güç aracı olarak görmeye alışmış bir kültürde** yatmaktadır. Bir ülkede kurallar yalnızca güçsüzler için işletiliyor, güçlü olan için istisnalar üretiliyorsa hukuksuzluk gündelik hayatın normaline dönüşür. Tehlike buradadır.

Böyle bir ortamda çürüme hem kurumları bozar hem de insanların doğru ile yanlış arasındaki mesafeyi algılama biçimini değiştirir, toplum ahlaki pusulasını kaybetmeye başlar. Bugün özellikle tartışmamız gereken konu budur.

Çürüme Nasıl Normalleşiyor?

Her ne kadar “Balık baştan kokar.” denilse de çürümeyi yalnızca siyasi aktörlerin niyetleri üzerinden okumak yetersizdir.

Robert K. Merton'un anomi ve kültürel baskı yaklaşımı; toplumun bireylere belirli başarı hedefleri dayatması ile bu hedeflere ulaşmak için sunulan meşru araçlar arasındaki uyumsuzluğun sapma davranışlarını besleyebileceğini ortaya koyar. Özellikle başarı, zenginlik ve statünün sürekli yükseltildiği; buna karşılık meşru yolların daraldığı veya eşitsiz dağıldığı ortamlarda kuralları aşmak giderek daha cazip hale gelebilir.

Bu yaklaşımı Türkiye'ye taşıdığımızda karşımıza şu soru çıkıyor: “Herkes zengin ol, yüksel, kazan, güçlü ol denirken; bunu adil ve meşru yollarla yapabileceğine ilişkin güven ortadan kalkarsa ne olur?”

Sorunun cevabı sanki şöyle şekilleniyor: **“İnsan, hedefinden vazgeçmek yerine yöntemi değiştirebilir. Kuralı dolanabilir. Kayırılmayı normal görebilir. Tanıdık arayabilir. İhale kollayabilir. Vergiden kaçmanın yolunu arayabilir. Gücün çevresinde konumlanabilir. Daha önemlisi, bütün bunları zamanla “hayatın gerçeği” diye adlandırabilir.”**

İnsan her zaman davranışını değiştirmez; bazen davranışına verdiği anlamı değiştirir. Bir menfaat “dava” olur. Bir siyasi sadakat “iman” haline gelir. Bir çıkar ilişkisi “vatan görevi” diye anlatılır. Bir suskunluk “devletin bekası” ile açıklanır. Bir haksızlık karşısında sessiz kalmak “fitne çıkarmamak” diye savunulur. Böylece vicdan bütünüyle susturulmaz, yeni hikâyeye ikna edilir

Böylece sistemin istisnası, sistemin kendisine dönüşerek kültür haline gelir.

Çelişkiyi Nasıl Taşıyoruz?

Leon Festinger'in bilişsel çelişki teorisinde, insan kendisini ahlaklı, dürüst ve inançlı biri olarak görmek ister. Fakat davranışları ile kendisi hakkındaki bu düşünce arasında çelişki oluştuğunda psikolojik bir huzursuzluk ortaya çıkar. Kişi bu huzursuzluğu azaltmanın çeşitli yollarını arar.

Kritik olan şudur: **İnsan her zaman davranışını değiştirmez; bazen davranışına verdiği anlamı değiştirir.** Bir menfaat “dava” olur. Bir siyasi sadakat “iman” haline gelir. Bir çıkar ilişkisi “vatan görevi” diye anlatılır. Bir suskunluk “devletin bekası” ile açıklanır. Bir haksızlık karşısında sessiz kalmak “fitne çıkarmamak” diye savunulur. Böylece vicdan bütünüyle susturulmaz, **yeni hikâyeye ikna edilir.**

İnsan samimiyetinden hiç şüphe etmeden kendisini aldatabilir. Çünkü insanın kendisine söylediği yalan, başkasına söylediği yalandan daha kolay inanılır hale gelebilir.

Kendi Gölgemizi Başkasında Görmek

Jung'un “gölge” kavramı, kişinin kendi bilinçli benlik tasavvuruyla bağdaştıramadığı ve kabul etmek istemediği yönlerini ifade eder. Bu yönlerin bastırılması, kişinin onları başkalarında görmesine ve dışarıya yansıtmasına zemin hazırlar.

İnsan kendisinde görmek istemediği kibir, ihtiras, açgözlülük veya güç arzusunu bilinç dünyasının dışına iterek bunlarla yüzleşmek yerine aynı özellikleri başkalarında daha kolay görmeye başlar.

Hele kendisini baştan “iyi insanların mahallesi” içinde konumlandırmışsa, gölgeyi dışarıya yansıtmak daha da kolaylaşır. Bir süre sonra insan kendi

gölgesini karşı mahallenin duvarında seyretmeye başlar. Bu durumda, **herkes kendi mahallesinin masumiyetinden, karşı mahallenin suçundan emindir**

Yansımalar

İnsanımızın önemli bir bölümü siyaset adına din, vatan, bayrak ve dava lafızlarının kullanılmasını siyaset literatürümüzün normali olarak karşılamaktadır. Daha da önemlisi, politik pragmatizm nedeniyle kendi vicdanlarıyla çelişen söylem ve davranışlarını, kendilerini de ikna edecek ölçüde aynı potada eritebilmektedirler.

Üstelik bu ruh hali yalnızca kişilerle sınırlı kalmamakta; aynı çevrede bulunan insanlar tarafından karşılıklı olarak beslenmektedir. **Bu ortamda**, birey kendisini ikna eder. Mahalle onu onaylar. Mahallenin onayı bireyin kanaatini güçlendirir. Sonunda kişisel savunma, **kolektif bir haklılık duygusuna** dönüşür.

Böylece yanlışın yanlış olduğunu söylemek gidecek zorlaşır. Çünkü mesele artık yalnızca yapılan bir davranış savunmak değildir. **İnsan kendi kimliğini savunmaya başlamıştır.**

Bu noktada “dava” kelimesi son derece güçlü bir araç haline gelir. Dava, bazı durumlarda ahlaki muhasebenin önüne geçebilir. Çünkü insan davayı savunduğunu düşündüğü anda, yaptığı şeyin doğruluğunu ayrıca sorgulamayı gereksiz görmeye başlayabilir. Oysa: **Bir davanın haklılığı, o dava adına yapılan her şeyi haklı kılmaz.**

Türkiye'de iktidar değişse bile tartışmaların dili, kutuplaşmanın biçimi ve güç karşısındaki refleksler çoğu zaman değişmiyor. Dün devlet gücünü kendi adına isteyenler, bugün aynı güce itiraz edebiliyor. Bugün itiraz edenler ise yarın aynı gücü kullanma arzusuna kapılabilir.

Gücü elinde tutan, onu kendi hakkı olarak görüyor; karşısında duran da yalnızca kendisinin kullanacağı zaman meşru sayıyorsa sorun çözülmüş değildir. Sadece aktörler değişmiştir.

Özellikle son elli altmış yılda siyasal kültürümüzü tanımlamak için kullanılan “**nitelikli riyakârlık**” neredeyse kültürümüzün bir parçası olmuştur. Çünkü bu davranış biçimini çok sayıda insan aynı anda üretmektedir. **İnsanların birbirinin vicdanını rahatlatmak için özellikle kendi mahallesine aynı hikâyeyi birbirine anlatarak ortak bir gerçeklik üretmesini izah etmek zordur.** Bu durumda riyakârlık bireysel bir zaaf olmaktan çıkmış, kültürel bir mekanizmaya dönüşmüştür.

Ülkeyi yönetenlerin hatalarını görmek istemeyen, gördüklerinde ise suçu sürekli başka adreslerde arayan bir siyasal iklimde, fon vurgununun asıl mağdurunun yine iktidar olduğu anlatısının geniş kabul görmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Çünkü kendi mahallesinin hatasını görmek, yalnızca bir siyasi tercihi sorgulamak değildir. İnsanın kendi geçmişini, kendi savunularını, kendi sessizliğini ve kendi vicdanını da sorgulamasını gerektirir.

İnsan için zor sorulardan birisi şudur: “**Acaba yıllar boyunca yanlış yerde mi durdum?**” Bu sorunun ağırlığı, insanı çoğu zaman gerçeği araştırmaktan daha çok kendi hikâyesini korumaya yöneltir.

Sonuç ve Değerlendirme

Türkiye'nin temel sorunu, her alanda kriz üreten çürümüşlüğü, kültür haline gelmesidir. Çünkü kurumları insanlar kurar, kuralları insanlar uygular. Kurallara uyup uymamayı insanlar tercih eder. Zaman içinde bütün bunlar bir kültüre dönüşür.

Kültür bozulduğunda kurumlar da bozulur; kurumlar bozulduğunda kültür daha da bozulur. Kültürel kanser burada başlar. Bir yerden başlayan çürüme, başka alanlara sıçrar. Ekonomiye... Hukuka... Siyasete... Eğitime... Bürokrasiye... İş hayatına... Gündelik ilişkilere... Sonunda insanın vicdanına kadar ulaşır. Bu durumda asıl ihtiyaç, hukukun üstünlüğünü, hesap verebilirliği ve ortak yaşam kurallarını herkes için bağlayıcı kabul eden bir kültürün yerleşmesidir.

Diğer bir sorun, **müşterek yaşama kültürünün ürettiği değerler tablosunun gündelik hayata yerince aktarılamamış olmasıdır.**

Adalet, dürüstlük, emanete riayet, kul hakkı, hukuk, vicdan ve sorumluluk gibi kavramlar söylemde güçlü biçimde varlığını korurken, günlük hayatın pratiğinde aynı karşılığı bulamamaktadır. Bu ortamda başkasına ahlak dersi vermek kolaydır. Yurtseverlik dersi vermek kolaydır. Dindarlık dersi vermek kolaydır. Zor olan, bütün bunları **kendi hayatının ölçüsü haline getirmektir.**

Bu eşiği aşmanın ilk adımı da başkalarına ahlak ve yurtseverlik dersi vermek yerine, **bireysel ve sosyal kuralları önce kendi hayatımızın üst normu haline getirmektir.** Ahlak yalnızca başkalarına söylenen söz değildir. Yurtseverlik yalnızca bayrak karşısında söylenen cümle değildir. Dürüstlük, kimse görmediğinde de aynı kalabilmektir.

Kendimize soracağımız en önemli soru: “**İnsan başkasının yanlışını teşhis etmekte bu kadar başarılıyken, kendi yanlışını görmeye neden bu kadar isteksizdir?**” olmalıdır.

Toplumlar, birbirine sürekli nasihat veren insanların değil; söylediğini önce kendi hayatında uygulayan insanların omuzlarında yükselir.

Unutmamamız gereken önemli nokta, toplumsal çürüme yanlışların yapılmasıyla değil; yanlışların artık yanlış olarak görülmemesiyle başlar.

HUKUK DEVLETİ

İdeali

Hayrettin DURMUŞ

Kutlu bir medeniyetin inşası için “Muhteşem Türkiye” hedefinin ne kadar zaruri olduğunu yaşadığımız olaylardan, kendimizden, kentimizden, komşularımızdan, bulunduğumuz coğrafyadan, insanlığın gidişatından daha iyi anlıyoruz. Ülkemiz, milletimiz ve bütün insanlık adına tüylerimizi diken diken eden gelişmelerle yatıp kalkıyoruz. Kavramlar karman çorman olmuş, haklı haksız karışmış, endişeler her geçen gün çoğalıyor. Biz gençliğin sorunlarıyla uğraşa duralım, derdi olmayan bir gençlik almış başını gidiyor... Çağın sancıları bölüyor uykularımızı. Peki, ne yapacağız? Elimizden hiçbir şey gelmez mi?

Bir avuç insan yarım asırdan fazla bir zamandan beri safça, idealistçe bu ıstıraplara kafa yoruyor ve bize, topluma bir hedef gösteriyor. İnanırsak, yürekten uyarırsak bu çağrıya, yüceceğimiz, yükseceğimiz belli. Aydın-lık, mutlu yarınların özeti, müjdesi “Muhteşem Türkiye” ideali değil mi?

“Muhtemel Türkiye” Ye Giden Yolun İlk Adımı

“Muhteşem Türkiye” projesinin ilk adımı insan hak ve hürriyetlerine dayalı Hukuk devleti diyoruz. İşin başı adalet... Dikkat buyurulsun kanun devleti değil, hukuk devleti.

İnsan dediğimiz kim? Biziz, kendimiz. İçinde büyük âlemlerin saklı olduğu devasa varlık. Nuri Pakdil’in ifadesiyle “Boyu dünyadaki bütün duvarlardan yüksek” olan canlı. Bütün varlıkların iradesi ellerine bırakılan mümtaz varlık. Onlarca, yüzlerce tasnife girmeden özetleyelim. Ne diyorduk, nasıl tarif ediyorduk insanı? “İnsan, yaratanını ve yaradılış gayesini bilen, bünyesinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerin görüldüğü ideolojik bir varlıktır.” Bu satırların yazarı olarak hep şöyle düşünmüşümdür. Önce biz kendimizi ıslah edeceğiz. İnsan-ı kâmil haline gelebilmek için çaba harcayacağız. Kendimizi asla unutmayacağız. İçimizdeki devi uyandırıp, kahramanlar haline gelince bütün insanlığın çıtasını yükseltmek için var gücümüzle çalışacağız.

“Kanun Devleti Mi, Hukuk Devleti Mi?”

Hak kavramı sübjektif bir kavram. Üzerinde kesin olarak anlaşılmış bir tanım yok ama kabul gören şekliyle Hak, “kişinin başkalarının hayat tarzına müdahale etmeden kendi yaşantısına yön verme hürriyetidir.” Allah bü-

tün insanları eşit yarattığına göre birbirimizin haklarına saygı göstereceğiz. Kendi hakkımızı kullanırken başkalarının hakkını çiğnemeyeceğiz. Başkalarını kendimize benzetmeye çalışmayacağız. Dileyen dilediği gibi yaşayacak, kendimize hak gördüğümüzü başkasından esirgemeyeceğiz. “Bana mubah sana günah” mantığını terk edeceğiz. Mubahsa hepimize mubah, günahsa hepimize günah diyeceğiz. Özgürlüğün her istediğini yapmak değil, tam tersine istemediğini yapmamak olduğunu aklımızdan çıkarmayacağız. İşte tam bu aşamada hukuk devreye giriyor.

Objektif olarak hukuk, “insanlar arasındaki münasebetleri düzenleyen ve uyulması bir dış müeyyide ile sağlanan kaidelerin bütünüdür” şeklinde tarif edilir.

Hukuku kim sağlayacak? Mazlumun hakkını kim savunacak? Tabii ki Devlet. Devlet konusunda da yüzlerde tarif var. Sokrates, Eflatun, Aristo, Farabi, İbn-i Haldun, J. J. Russo, St. Simon, A. Comte, Hegel, Thomas Hobbes, John Lucke devleti tarif etmiş, Thomas More ve Tommasa Campanella ütopyalarını ortaya koymuşlardır...

Devlet “kendisini bir ideolojiyle tahdit etmiş, teşkilatlı insan gruplarının oluşturduğu kudrettir” şeklinde de tarif edilmiştir. Kısacası milletin teşkilatlanmış halidir devlet.

Kutadgu Bilig’ten Günümüze Mesaj

Yusuf Has Hacib’in ünlü eseri Kutadgu Bilig’te temsili olarak hükümdarın elinde bıçak, sağında şeker, solunda acı ot bulunur. Bıçak adaleti, kamu hukukunu, acı ot suçluları cezalandırmayı, şeker ise mağdurların, mazlumların hakkını almayı temsil eder. Başka bir ifadeyle Aytoldı adaleti, Ögdülmüş akl-ı selimi, Ogdurmuş akıbeti temsil eder kitapta. 6645 beyitten ibaret olan bu kitabı okumanızı salık veririm.

Fert olarak ve toplum olarak kitabına uydurma hastalığımızdan vazgeçebilir hakkıyla kitaba uyarırsak hukuktan lezzet alır, adaletin farkını hissedebiliriz.

Hukuk devletinin temelini yasalar oluşturur. Elbette mevcut yasalara uyarak, meri kanunlara bağlı kalarak, yetki ve sorumluluklarımızın bilinciyle hareket edeceğiz. Koçi Bey risalesinde ne güzel söylemiş: “Küfr ile dünya durur, zulm ile durmaz...”

Liderle yönetici arasında ne fark vardır diye düşündünüz mü hiç? Lider doğru iş yapar, yönetici ise işi doğru yapar. Allah milletimize doğru iş yapan, basiret sahibi, asırlık hedefler gösterebilen liderler nasip etsin...

Hukuk Devletin temelini anayasa dedik ama bu yazımızda ne 1921 anayasasından, ne de “Medine Anayasası”ndan bahsedebildik. O da ayrı bir yazının konusu olur belki.

Adaletin, kardeşliğin, barışın hâkim olduğu, birleşmiş, güçlü, ileri, mutlu Türkiye sevdalılarına selam olsun.

AMERİKAN RÜYASI 3

Hasan Zülfikar BÜLBÜL

27 Mayıs ve Dış Politikadaki Kırılma

Devlet, kendi halkına karşı bile müttefikinin süngüsüne sığınır hâle gelmişti. Bu boğucu atmosferde Başbakan Adnan Menderes, içinde bulunduğu iktisadi ve siyasi kısılcı kırmak için son bir çareye başvurdu: Rotayı Moskova'ya çevirmek. Amerika'nın vermediği krediyi Sovyetler Birliği'nden alma girişimi ve Temmuz 1960 için planlanan Moskova ziyareti, Washington'daki "dostları" için bardağı taşıran son damla oldu.

1946'da "peygamber" gibi karşılanan Amerikan etkisi, artık kendi çizgisinden sapma emaresi gösteren bir müttefiki disipline etme vaktinin geldiğine karar vermişti. 27 Mayıs 1960 sabahı saat 04.36'da radyodan yükselen Alparslan Türkeş'in sesi, yalnızca bir iktidarın sonunu değil, Türkiye'nin NATO ve Amerika'ya bağlılığının askerî bir darbeyle perçinlendiğini de ilan ediyordu. Bildirideki "NATO'ya inanıyoruz, CEN-TO'ya bağlıyız" cümlesi özellikle dikkat çekiciydi. Bu ifade, darbenin kime karşı değil, kimin için yapıldığının ve Missouri ile kurulan görünmez zincirlerin ne kadar sağlam olduğunun kanıtı olarak görülüyordu.

Barış Gönüllüleri ve Amerikan Nüfuzu

Darbenin ardından, 27 Ağustos 1962'de imzalanan ve ancak 1965'te Meclisten geçirilebilen anlaşmayla Barış Gönüllüleri Türkiye'nin dört bir yanına yayıldı. Başkan Kennedy'nin "dünyaya Amerikan idealizmini yayma" projesi olarak sunduğu bu genç Amerikalılar, kısa sürede Anadolu'nun tozlu yollarına düşüler (Gültekin, 2017, s. 135).

Gönüllüler, köylere mütevazı teknik yardımlar götürüyor görünürken toplumun kırılma noktalarına sızıyor; Amerikan emperyalizminin sosyokültürel altyapısını kuruyor ve CIA ile irtibatlı bir istihbarat ağının sahadaki unsurları olarak faaliyet gösteriyorlardı. Gittikleri bölgelerde yalnızca İngilizce öğretmiyor; Kürt, Alevi ve Sünni nüfusun yoğunluğunu, yerel ağalık yapılarını, halkın devlete bağlılığını veya hoşnutsuzluğunu ayrıntılı biçimde raporluyorlardı.

Anadolu insanının içten misafirperverliği, Washington'daki strateji masalarına "toplumsal zaafiyet raporları" olarak dönüyordu.

İş öyle bir noktaya varmıştı ki bu gönüllüler, köylerde teknik yardımın ötesine geçerek Türk aile yapısını ve kültürel kodlarını "modernleşme" adı altında aşındırıyorlardı. 1949'daki Eğitim Komisyonu ile başlayan zihinsel kuşatma, 1962'de Barış Gönüllüleri ile fiziksel bir yayılmaya dönüşmüştü. Meclis kürsülerinde bağımsızlık nutukları atılırken Anadolu'nun bir köyündeki Amerikalı gönüllü, o köyün gelecekteki siyasi eğilimlerini haritalandırıyor.

Bu sessiz nüfuz, 1960'ların ortasında yükselecek antiemperyalist gençlik hareketlerinin ve "Tam Bağımsız Türkiye" çağrısının başlıca kaynaklarından biri olacaktı. Halk, kapı komşusu olduğu bu "misafirlerin" gerçekte ruhuna vurulacak yeni bir zincirin halkaları olduğunu acı tecrübelerle fark etmeye başlıyordu.

Kıbrıs Bunalımı ve Müdahale Kararı

Bu çalkantılı dönemde Akdeniz'de de sular durulmuyordu. Kıbrıs Türkleri etnik bir kıyımla karşı karşıyaydı. Türk devlet aklı, başlangıçta bu fırtınanın ayak seslerini duymak istememişti. Dönemin Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak, 1950 yılında "Kıbrıs meselesi diye bir mesele yoktur" diyerek adadaki gelişmelere sırtını dönmüştü. Ancak Yunanistan'ın Kıbrıs'ı kendisine bağlama hedefi olan Enosis ve EOKA terör örgütünün adayı kan gölüne çevirmesi, Türkiye'yi harekete geçirdi.

1959 Zürih ve Londra Antlaşmalarının ardından 1960'ta kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti; Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin garantörlüğünde "bağımsız" bir devlet olarak dünya sahnesine çıktı. Fakat barış ve denge ortamı uzun sürmedi. Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un Türk toplumunu azınlık statüsüne düşürmeyi hedefleyen ve 1960 Anayasası'nı fiilen ortadan kaldıran 13 maddelik değişiklik teklifi, adada pimi çekilmiş bir bombaya dönüştü.

Teklifin Türkiye ve Kıbrıslı Türkler tarafından şiddetle reddedilmesinin hemen ardından, Aralık 1963'te tarihe "Kanlı Noel" olarak geçecek katliamlar başladı. Yüzlerce soydaşımız vahşice katledilirken Türkiye sabrının sonuna gelmişti. Türk savaş uçakları, 25 Aralık 1963'te Lefkoşa semalarında ihtar uçuşları yaparak adadaki katliama müdahale edilebileceğinin işaretini verdi. Ancak ne Birleşmiş Milletler ne de NATO ekseninde sunulan çözüm planları Makarios'un uzlaşmaz tavrını değiştirebildi.

Diplomatik yolların tükendiğini ve adadaki vahşetin durmadığını gören Türkiye Büyük Millet Meclisi, 16 Mart 1964'te hükümete Türk Silahlı Kuvvetlerini Kıbrıs'a gönderme yetkisi verdi. Nisan ve Mayıs ayları boyunca şiddet dinmeyince Millî Güvenlik Kurulu, 2 Haziran 1964'te adaya askerî müdahale kararı aldı.

Johnson Mektubu ve Müttelikliğin Sınırları

En acı kırılma noktası tam da bu sırada yaşandı. Başbakan İsmet İnönü, Amerika'nın Yunanistan üzerindeki nüfuzunu kullanarak sorunu diplomatik yoldan çözebileceğini umuyor olmalıydı. Bu düşünceyle alınan müdahale kararını ABD Büyükelçisi Raymond Hare'e bildirdi. Telaşa kapılan Hare, İnönü'den 24 saat süre istedi ve durumu derhâl Washington'a ilettili.

Türkiye, "dost ve müttelik" olarak gördüğü Amerika'nın haklı davasında yanında durmasını bekliyordu. Fakat 5 Haziran 1964 gecesi Büyükelçi Hare'in Başbakan İnönü'ye uzattığı zarfın içinden bir dostluk veya destek mesajı değil, Türk milletinin haysiyetine inen ağır bir darbe çıktı. ABD Başkanı Lyndon B. Johnson'ın imzasını taşıyan ve Türk hariciyesinde şok etkisi yaratan bu mektup, Türkiye'yi büyük bir hayal kırıklığına uğrattı.

Mektup, Türkiye'nin egemenlik haklarını ve uluslararası garantörlük yetkisini hiçe sayan tehditlerle doluydu. Johnson, "Eğer Kıbrıs'a müdahale ederseniz ve Sovyetler Birliği size saldırırsa, NATO mütteliklerinizin sizi savunma mükellefiyeti olup olmadığını müzakere etme fırsatı bulmadıklarını takdir etmelisiniz" diyerek Türkiye'yi Sovyet tehdidi karşısında yalnız bırakmakla tehdit ediyordu.

Daha da sarsıcı olan, mektubun 12 Temmuz 1947'de atılan o zehirli imzalara gönderme yapmasıydı. "Bizim verdiğimiz silahları Kıbrıs'ta bizim iznimiz olmadan kullanamazsınız" denilerek Türk ordusunun silahlarına adeta kilit vuruluyordu (Tunçkanat, 1975, s. 177). Yıllarca "Hür Dünya"nın savunucusu olarak evlatlarını Kore'de feda eden, topraklarını Amerikan üsleriyle donatan ve dış politikasını NATO eksenine oturtan Türkiye, en haklı ve millî davasında müttelik tarafından yüzüstü bırakılmıştı.

Missouri zırlılısının sahte ışıltısı altında 1946'da başlayan ve gönüllü bir teslimiyetle örülen rüya, 5 Haziran 1964 gecesi acı bir uyanışa dönüştü. Johnson Mektubu yalnızca müdahaleyi durdurmadı; Türk milletinin zihnindeki kusursuz Amerika imajını da yıktı. Onun yerine, Türk devlet adamlarına

"Yeni şartlarla yeni bir dünya kurulur, Türkiye de bu yeni dünya içinde yerini bulur" dedirten soğuk ve acımasız bağımlılık gerçeğini bıraktı.

Altıncı Filoya Karşı Yükselen Tepki

Johnson Mektubu'nun milletin vicdanında yarattığı ihanet duygusu ile dünyada yükselen antiemperyalist dalga, sokaklarda yeni bir öfkeye dönüştü. Bu öfkenin en somut hedefi, Akdeniz sularında Amerikan hegemonyasının çelikten kalesi gibi dolaşan Altıncı Filo'ydu. Bir zamanlar kurtarıcı sanılan Amerikan denizcileri, artık gittikleri her yerde "Yankee Go Home" sloganlarıyla karşılanıyordu.

Altıncı Filo'nun İstanbul ve İzmir limanlarına her gelişi yeni olaylara sahne oluyordu. Karaya çıkan bazı askerlerin kızlara sarkıntılık etmesi, gece yarısı ev basması ve insanları bıçaklaması, bardağı taşıyor; Türk milletinin onurunda derin yaralar açıyordu. Dönemin aydınları, "Altıncı Filo misafirimiz değildir; limanlarımızda Amerikan bayrağının dalgalanması onur kırıcıdır" diye haykırırken sokakları dolduran gençler "Bağımsız Türkiye" ve "Kahrolası Amerika, defolup da gitmem diyor" sloganlarıyla tepkilerini dile getiriyordu.

Öfkenin doğrudan eyleme dönüştüğü tarihî gün, 18 Temmuz 1968'de yaşandı. Altıncı Filo askerleri karaya çıktığında karşılarında, kendilerine bedava taşıma imkânı sunan teslimiyetçi bir idareyi değil, bağımsızlık sloganları atan üniversite gençliğini buldular. Amerikan erleri Dolmabahçe'de dövülerek denize atıldı, kendilerine tahsis edilen araçlar taşlandı. Olaylar kısa sürede yayıldı; Ankara'daki Amerikan binalarının camları indirildi, Trabzon'daki Amerikan radar üssüne yürüyen gençler polisle çatıştı.

Yükselen tepkilere rağmen Amerika, Türk milletinin hassasiyetlerini görmezden geliyor ve güç gösterisini andıran tutumunu sürdürüyordu. Altıncı Filo, 1968 yılının ağustos ayında, Türk milletinin bağımsızlık hafızasında özel bir yere sahip olan 30 Ağustos Zafer Bayramı ile 9 Eylül İzmir'in Kurtuluşu günlerine yakın bir tarihte, program dışı bir ziyaret için İzmir'e gelmekte ısrar etti. Türk Dışişlerinin itirazına rağmen dayatılan bu ziyaret, aydınlara hafızasında acı bir hatırayı canlandırdı. Çünkü 15 Mayıs 1919'da Yunan ordusu İzmir'i işgal ederken onu denizden destekleyen ve yaşanan vahşeti seyreden yabancı gemiler arasında Amerikan "Arizona" destroyeri de bulunuyordu. Bu zamanlama, halkın ve gençliğin öfkesini daha da artırdı.

AYKUT EDİBALİ'NİN

Yeniden Uyanış Çağrısı:

İSLÂM RÖNESANSI ²

Hüseyin TOPTAŞ

Yeniden insanı inşa etmek

Edibali'nin kavramsallaştırdığı İslâm Rönesansı, yalnızca “kaynaklara dönmeyi” değil; bu kaynakları çağın problemlerini çözebilecek bütüncül bir sistem anlayışı içerisinde yeniden yorumlamayı ifade eder. İslâm Rönesansı'nın merkezinde insan vardır.

Çünkü medeniyetleri kuran, yaşatan ve geleceğe taşıyan insandır. Bu bakımdan İslâm Rönesansı, Kur'an'ın ortaya koyduğu inanç, bilgi ve eylem ah-lâkını hayatında bütünleştiren yeni bir insan tipinin yetişmesini hedeflemektedir.

Hız. Peygamber'in ashâbı, bu insan tipinin ilk örneklerini ortaya koymuş; onları takip eden nesiller de vahyin ve Sünnetin rehberliğinde bu anlayışı farklı coğrafyalara taşıyarak büyük bir medeniyet meydana getirmişlerdir.

Nihayetinde İslâm Rönesansı, fertten topluma, toplumdan devlete ve devletten medeniyete uzanan kapsamlı bir zihniyet dönüşümünü ifade etmektedir.

İslâm toplumlarının Batı karşısında yaşadığı kırılmanın sebepleri yalnızca askerî veya ekonomik mağlubiyetlerle açıklanamaz. Bu kırılmanın daha derininde, Batı'nın insan, toplum ve medeniyet anlayışının üstünlüğünün zihnen kabul edilmesi de bulunmaktadır.

Sözde kalan değerlerden hayata yön veren değerlere

Aykut Edibali bu durumu şöyle ifade etmektedir:

“Çağımızın fetretinin temel sebebi, sözde kalan İslam değerlerinin hayatın her anına uygulanmamasıdır. İçinde yaşadığımız bu dönem bir taklit dönemidir. Peygamber Efendimizin irtihali sonrasında yaşanan şaşkınlık anında İslam'ın hikmetini hatırlatan Hazreti Ebu Bekir'in Hazreti Ömer'i uyardığı gibi, çağımız insanının da uyarılması gerekir. Hakkı ve davayı yeniden hatırlatmalıyız.”¹

Buradaki mesele son derece açıktır:

“

Bu çağrı, geçmişe nostaljik bir dönüş çağrısı olmadığı gibi, Batı'yı körü körüne reddetme çağrısı da değildir. Bu çağrı; vahyin rehberliğinde yeniden düşünmek, kendi medeniyet kaynaklarımızı yeniden keşfetmek, çağın problemlerine kendi değerlerimizden hareketle çözüm üretmek ve Müslümanı yeniden sorumluluk sahibi bir şahsiyet hâline getirmek için yapılan bir uyanış çağrısıdır.

”

İslâm'ın değerlerini bilmek başka, bu değerlerle yaşamak başkadır.

Edibali, Batı medeniyetini ve toplumlarını doğru değerlendirmeden İslâm dünyasının yaşadığı mağlubiyet psikolojisinden kurtulamayacağını belirtmektedir. Bu sebeple Müslümanları dışarıdan gelen etkilere karşı bilinçli olmaya ve kendi medeniyet iddialarını yeniden düşünmeye çağırmaktadır:

“İslam düşüncesinin yeniden uyanması karşısındaki engellerin başında, Batı medeniyetinin İslam dünyasının bütün hayat alanlarındaki baskısı, etkisi, engellemeleri ve yönlendirmesi gelmektedir. İslam dünyasında hükümetler, organizasyonlar ve kurumlar bu menfi etkiyi sürdürmektedir. İslam dünyasının tartıştığı pek çok konu ve problem, ne yazık ki kendini İslam ülkelerini yönetmekle görevli sayan Batı'nın bilimsel kurumları tarafından tezgâhlanmaktadır. Müslüman düşünürleri, aydınlarımızı, yöneticilerimizi ve halkımızı bekleyen en büyük tehlikelerden birisi budur.”²

Ancak İslâm dünyasının yaşadığı problemleri yalnızca dış etkenlerle açıklamak da yeterli değildir.

İç dünyamızdaki zayıflıklar, yanlış anlayışlar, ihmaller ve sorumluluktan kaçış da aynı derecede önemlidir.

Edibali, bu bağlamda Müslümanların yenilgi ve gerileme dönemlerinde içine kapanarak dünyadan uzaklaşmalarını da eleştirmektedir:

“Yenilgi ve bozgun dönemlerinde İslam'ın içe dönük yorumları da ortaya çıkmıştır. İslam'ın içe dönük yorumu, ‘Dünyayla bizim işimiz yok, yapacak bir işimiz yoktur artık; dünyayı kâfirlere bırakalım, hiç olmazsa dinimizi diyanetimizi koruyalım, zikrimizle, namazımızla, abdestimizle meşgul olalım, kimseye de ilişmeyelim, kâfirleri rahatsız etmeyelim.’ sözleriyle insan-

lar arasında yaygınlaşır. Bu düşünce, Müslümanların mağlup oldukları ve gerileme dönemine girdiklerinde yaşadıkları psikolojik hâlin ürünüdür. Bu söz, ‘Yapabileceğimiz bir şey yok.’ düşüncesinin mahsulüdür.”³

İman, sorumlulukla tamamlanır

Hâlbuki İslâm, Müslümanlardan yalnızca kendi bireysel hayatlarını düzenlemelerini değil, iyiliği yaygınlaştırma ve kötülüğü önleme sorumluluğunu da yerine getirmelerini istemektedir.

İman etmek, insanın sorumluluklarının sona ermesi anlamına gelmez.

“Ben iman ettim, imanımın gereklerini de yerine getiriyorum.” diyerek toplumda olup bitenler karşısında nemelazımcı bir tavır takınmak, müminin sorumluluk anlayışıyla bağdaşmaz.

Kur'an-ı Kerim ve Resûlullah'ın (s.a.v.) bildirdiği esaslar doğrultusunda, toplumdaki yanlışlıklar karşısında hiçbir sorumluluk taşımadığını düşünenler, iman etmiş olsalar bile toplumun tamamını etkileyebilecek kötü sonuçlardan kendilerini bütünüyle soyutlayamazlar.

Burada önemli bir hususa daha dikkat çekmek gerekir:

Müslümanların sahip olduğu imkânlar geçmiş dönemlerle kıyaslanamayacak kadar artmıştır.

İlk Müslümanların sahip olmadığı iletişim araçları, üniversiteler, basın-yayın kuruluşları, dijital platformlar ve sosyal medya imkânları bugün elimizdedir. İlk Müslümanların bire bir gerçekleştirdiği tebliğ faaliyetleri, bugün dünyanın hemen her tarafına aynı anda ulaştırılabilmektedir.

Buna rağmen Müslümanların kendi aralarındaki dağınıklığı, parçalanmışlığı ve birbirlerine karşı geliştirdikleri düşmanlıklar devam etmektedir.

Bu durum üzerinde yeniden düşünmek zorundayız.

Nicelik olarak dünya nüfusunun yaklaşık dörtte birini oluşturan Müslümanların, sahip oldukları bütün bu imkânlarla rağmen dünyada yeterince etkili olamamaları, meselenin yalnızca sayısal büyüklükle açıklanamayacağını göstermektedir.

Burada asıl belirleyici olan **niteliktir**.

¹Aykut Edibali, Başyazı, Sayı: 1310, 2020.

²Aykut Edibali, Bayrak, Sayı: 1442, 1997.

³Aykut Edibali, Bayrak, Sayı: 1281, 2016.

Bilmek yetmez, yaşamak gerekir

Basın-yayın ve eğitim faaliyetleriyle Müslümanlar iman esaslarını ve ibadetlerin nasıl yerine getirileceğini öğrenebilirler.

Fakat önemli olan yalnızca **bilmek değil, bildiğini yaşamaktır.**

İblis de Allah'ın varlığını biliyor ve O'nu Rabb olarak kabul ediyordu. Ancak sahip olduğu bilgi onu teslimiyete değil, isyana götürdü.

Demek ki bilgi, iman ve teslimiyetle bütünleşerek hayata yansımadağında insanı tek başına kurtuluşa götürmeye yetmemektedir.

Bu sebeple vahyin ve nebevî öğretilerin yalnızca bilgi olarak öğrenilmesi yeterli değildir. Vahyin özünün anlaşılması, bu anlayışın ahlâka, davranışlara ve hayatın bütün alanlarına yansımaları gerekir.

İlk kaynaktan günümüze ulaşan süreçte İslâm'ın temel kaynaklarının her zaman aynı berraklıkta anlaşılması ve aktarılması da görülmektedir.

Tevhid inancında, ibadetlerde ve İslâm'ın fert ve toplum hayatına ilişkin ilkelerinde meydana gelen yanlışlıkları düzeltmek; doğru ve sahih bir İslâm anlayışını Müslümanlara ve insanlığa yeniden takdim etmek gerekmektedir.

İşte İslâm Rönesansı düşüncesinin temel hedeflerinden biri de budur:

Müslümanların imanlarını, anlayışlarını ve yaşayışlarını yeniden gözden geçirmeleri; vahyin rehberliğinde kendilerini yenilemeleri ve bu yenilenmeyi fertten topluma, toplumdan devlete ve nihayet medeniyet alanına taşımaları gerekmektedir.

Yeniden imana, yeniden uyanışa

Rabbimiz, iman edenleri yeniden imana çağırarak şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve âhiret gününü inkâr ederse derin bir sapıklığa düşmüş olur.” (Nisâ, 4/136)

Bu âyet, iman iddiasının insanın kendisini sürekli bir muhasebeye tâbi tutmasını ve imanını hayatında canlı tutmasını gerektirdiğini göstermesi bakımından üzerinde düşünölmeye değerdir.

Çünkü mesele sadece “**Müslümanım**” demek değildir.

Mesele, İslâm'ın insanı nasıl bir insan hâline getirmek istediğini anlamak ve bu anlayışı hayatın bütün alanlarında gerçekleştirebilmektir.

Aykut Edibali'nin **İslâm Rönesansı** çağrısı, tam da bu noktada anlam kazanmaktadır.

Bu çağrı, geçmişe nostalgik bir dönüş çağrısı olmadığı gibi, Batı'yı körü körüne reddetme çağrısı da değildir. Bu çağrı; vahyin rehberliğinde yeniden düşünmek, kendi medeniyet kaynaklarımızı yeniden keşfetmek, çağın problemlerine kendi değerlerimizden hareketle çözüm üretmek ve Müslümanı yeniden sorumluluk sahibi bir şahsiyet hâline getirmek için yapılan bir **uyanış çağrısıdır.**

Edibali'ye göre İslâm Rönesansı'nın gerçekleşebilmesi için Müslümanların yalnızca ferdî inanç ve yaşayışlarında değil, toplum ve devlet anlayışlarında da yenilenmeye ihtiyaç vardır.

Bu sebeple İslâm Rönesansı yalnızca bir fikir hareketi değildir.

İnsanı, toplumu, devleti ve medeniyeti birlikte ele alan kapsamlı bir yeniden inşa düşüncesidir.

Asıl mesele, İslâm'ı yeniden keşfetmekten ziyade, **İslâm'ın zaten var olan hakikatlerini yeniden anlayacak, yaşayacak ve yaşatacak bir insanı ve toplum düzenini inşa edebilmektir.**

İşte Aykut Edibali'nin “İslâm Rönesansı” çağrısının özünde de bu vardır:

Yeniden düşünmek...

Yeniden inanmak...

Yeniden şahsiyet kazanmak...

Ve yeniden uyanmak.

RÖNESANS YAZILARI 5

Yıldırım SELAMOĞLU

Bu yüzden İslam Rönesans'ı, bir tercih değil; zorunluluktur. Ya İslam, özüne dönerek hayata hükmeden bir bilinç olarak yeniden yükselecek ya da folklorik bir inanç biçimi hâline indirgenerek etkisizleştirilecektir. Üçüncü bir yol yoktur. İslam'ın ihtiyacı yenilik değil; arınmadır. Değişmesi gereken din değil; dini örten zihniyettir.

İslamda Rönesans: Yenilik Değil, Arınma

İslam Rönesans'ı kavramı dile getirildiğinde, ilk refleks çoğu zaman savunma olur. “İslam'da yenilik olmaz”, “İslam değişmez”, “Bu söylem reform çağrısıdır” gibi cümleler art arda sıralanır. Oysa bu itirazların büyük kısmı, kavramın kendisinden değil; kavramın neyi hedeflediğinin bilinmemesinden kaynaklanır. Çünkü burada kastedilen şey, ne İslam'ı değiştirmektir ne de vahyi yeniden yazmak. Aksine mesele, İslam'ın aslına dönmesi, onu kuşatan tortulardan arındırılması ve çağın şartları içinde canlı, etkin ve yönlendirici bir düşünce sistemi olarak yeniden ikame edilmesidir.

İslam, son ve ekmel dindir. Bu, onun tamamlanmış olduğu anlamına gelir; eskidiği ya da çağın gerisinde kaldığı anlamına değil. Tamamlanmışlık, durağanlık değildir. Kur'an, indiği günden itibaren sadece bireyin vicdanına değil; toplumun düzenine, adaletin tesisine ve hayatın bütününe hitap etmiştir. Bu yönüyle İslam, tarihin hiçbir döneminde “özel alan dini” olmamış; ibadetle sınırlı, hayattan kopuk bir inanç sistemi olarak varlık göstermemiştir.

Ne var ki zamanla İslam'ın etrafı; vahyin kendisinden değil, vahiy adına üretilmiş yorumlardan, menfaat ilişkilerinden ve kutsallaştırılmış geleneklerden oluşan kalın bir kabukla sarılmıştır. Bu kabuk, İslam'ı korumamış; aksine onu hareketsiz, sorgulanamaz ve etkisiz bir yapıya hapsedmiştir. Bugün birçok

Müslüman toplumda yaşanan krizlerin kaynağı, İslam'ın kendisi değil; İslam adına oluşturulmuş hurafe düzenidir.

Batı'da Rönesans, kilisenin Tanrı adına kurduğu tahakküme karşı bir başkaldırıydı. Metnin ruhban sınıfının elinden alınması, aklın yeniden meşruiyet kazanması ve insanın özne hâline gelmesiydi. İslam dünyasında ise benzer bir tarihsel kopuşa ihtiyaç yoktur; çünkü İslam'da ruhban sınıfı yoktur. Ancak fiilen oluşmuş bir din profesyonelleri zümresi, asırlar boyunca Kur'an ile toplum arasına mesafe koymuş; halkı metnin öznesi olmaktan çıkarıp taklitçi bir dindarlığa mahkûm etmiştir.

İslam Rönesans'ı denildiğinde kastedilen şey, işte bu mesafenin ortadan kaldırılmasıdır. Kur'an'ın yeniden merkeze alınması; aklın, vahyin muhatabı olarak yeniden konumlandırılması; iman ile ahlak, ibadet ile adalet, din ile hayat arasındaki bağın yeniden kurulmasıdır. Bu bir yenilik hareketi değil; tasfiye ve ihya hareketidir.

İslam'ın çağla ilişkisi, onun hükümlerinin değişmesiyle değil; hükümlerin hayata tatbik ediliş biçiminin çağın şartlarına göre düşünülmesiyle kurulur. Burada değişen din değil, insanın anlama ve uygulama biçimidir. Zira değişen zaman değil; zamanın içinde yaşayan insandır. İslam, insana hitap eder ve insan değiştiğinde, anlama sorumluluğu da derinleşir. Bugün “İslam'da reform” söylemiyle savunmaya geçenler kadar, “İslam değişmez” diyerek her türlü düşünsel faaliyeti boğmak isteyenler de aynı yanıla düşmektedir. Birincisi İslam'ı aşındırmak ister; ikincisi ise onu donmuş bir kalıba hapsedmek ister. Oysa İslam, ne reforme edilecek bir ideolojidir ne de müzeye kaldırılacak bir gelenek.

İslam Rönesans'ı, İslam'ı Batı'ya benzetme çabası değildir. Tam tersine, İslam'ın kendisi olarak yeniden ayağa kalkmasıdır. Hurafeden arınmış bir iman, akli dışlamayan bir teslimiyet, ahlaki merkeze alan bir siyaset ve adaleti ibadetin ayrılmaz parçası sayan bir anlayış inşa edilmeden; ne bireysel diriliş ne de toplumsal yeniden doğuş mümkündür.

Bu yüzden İslam Rönesansı, bir tercih değil; zorunluluktur. Ya İslam, özüne dönerek hayata hükmeden bir bilinç olarak yeniden yükselecek ya da folklorik bir inanç biçimi hâline indirgenerek etkisizleştirilecektir. Üçüncü bir yol yoktur. İslam'ın ihtiyacı yenilik değil; arınmadır. Değişmesi gereken din değil; dini örten zihniyettir.

NOBEL BARIŞ ÖDÜLÜ NEDEN BUGÜN DAHA ANLAMLI?

Ufuk BARBAROS

Bugün (09.10.2026) camilerde okunan cuma hutbesi, Gazze üzerinden insanlığın vicdan ve ahlak sınavını bir kez daha gözler önüne serdi. Cami çıkışında cep telefonumda haberlere bakarken Norveç Nobel Komitesi tarafından Nobel Barış Ödülü'ne Güney Afrikalı hukukçu **Navanethem "Navi" Pillay**'ın la-yık görüldüğü haberini okudum

President Trump'ın çok istediği Nobel Barış Ödülü, Güney Afrikalı hukukçu Navanethem Pillay'a gitti. Üzücü (!).

Peki kim bu Güney Afrikalı hukukçu **Navanethem Pillay**?

Güney Afrikalı saygın hukukçu **Navanethem Pillay**, Birleşmiş Milletler İşgal Altındaki Filistin Toprakları Bağımsız Uluslararası Soruşturma Komisyonu Başkanı olarak, İsrail'in Gazze'deki eylemlerini resmi bir raporla soykırım olarak tanımlayan en üst düzey hukukçu olarak tarihe geçmiştir. Pillay başkanlığındaki komisyonun Eylül 2025'te yayınladığı 72 sayfalık kapsamlı raporda, İsrail'in "Gazze'deki Filistinlileri bir grup olarak tamamen veya kısmen yok etme kastıyla" hareket ettiği; bu doğrultuda topluluk üyelerini öldürmek, buralarda ciddi bedensel ve ruhsal zararlar vermek, topluluğu fiziksel olarak

yok edecek yaşam koşulları dayatmak ve doğumları engellemek suretiyle 1948 Soykırım Sözleşmesindeki 5 maddeden 4'ünü ihlal ettiği açıkça kanıtlanmıştır. Rapor, bu suçların sadece devlet düzeyinde kalmadığını, dönemin İsrail Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve Savunma Bakanı'nın bizzat "soykırımı teşvik ve kışkırtma" fiilleriyle bu suçu işlediklerini ortaya koyarak, küresel ölçekte anlamsızlaşan insan hakları ve adaletin üstünlüğü gibi temel ilkeleri adeta yeniden ete kemiğe büründürmüştür. Navanethem Pillay, uluslararası hukuku rehber edinen bu tavizsiz ve kararlı tutumu sayesinde insanlığın vicdanı olmuş ve bu tarihi duruşu kendisine **2026 Nobel Barış Ödülü**'nü kazandırmıştır.

Cuma Hutbesinde vurgulanan "zulme karşı ahlaki bir duruş sergileme", "mazlumların yanında saf tutma" ve "boykota devam" çağrıları, küresel ölçekte tam da bugün karşılığını bulan tarihi bir gelişmeyle anlam kazandı. Bir yanda minberlerden yükselen evrensel adalet çılgılığı, diğer yanda ömrünü bu adaleti uluslararası mahkemelerde inşa etmeye adanmış ömrünün son demlerini yaşayan bir hukukçunun zaferi... Bu iki olay, insanlığın ortak vicdanında güçlü bir köprü kurmaktadır.

Hutbede, dünyadaki zulümlere karşı sessiz kalmamanın, adaleti ve insan onurunu savunmanın Müslümanlar ve tüm insanlık için kaçınılmaz bir sorumluluk olduğu belirtildi. **Navanethem Pillay**'ın Nobel Barış Ödülü'nü alma gerekçeleri incelendiğinde, kendisinin bu hutbede sitem edilen "küresel sessizliğe" karşı tek başına nasıl bir kalkan olduğu görülmektedir.

Hutbedeki en dikkat çekici başlıklardan birisi de, boykot ve ekonomik gücü ahlaki bir duruşa dönüştürme çağrısıydı. **Navanethem Pillay**'da kariyeri boyunca adaletin sadece kağıt üzerinde kalmaması, devletlerin ve liderlerin işledikleri suçlardan ötürü uluslararası hukuk önünde hesap vermesi için hukukun üstünlüğünü savunmuştur.

Bugünkü (09.10.2026) cuma hutbesi bize Gazze'de yaşananların insanlığın ortak bir sınavı olduğunu yeniden hatırlatırken, Norveç Nobel Komitesi'nin **Navanethem Pillay** kararı da bu sınavda hukukun, adaletin ve insan haklarının yanında duranların er ya da geç tarihe altın harflerle kazanacağını göstermiştir. **Navanethem Pillay**'ın aldığı bu ödül, hutbede bahsi geçen "dünyadaki tüm mazlumların felaha ermesi" ümidinin, uluslararası hukuk zemininde hala yaşayan bir rehberi olduğunun en somut kanıtıdır.

OLMADI..

Hakkı ŞENER

Yine ortalığı sardı curcuna,
Söyledim olmadı, sustum olmadı.
Çevirdim yönümü sabır burcuna,
Yüreğime taşlar bastım olmadı

Dar günümde yalnız koydu muhanet
Söylenen gerçeği sanma kehanet
Güvendiğim yerden geldi ihanet
Kopardım bağları, küstüm olmadı

Yüreğimde mekan olmaz kuşkuya
Bilerek meyletmem haktan başkaya
Şimdi şehirleri sarmış eşkiya
Dağa giden yolu kestim olmadı

Endişemi her gün yazdım söyledim
Derdin deryasında yüzdüm boyladım
Derman derman diye figan eyledim
Deli poyraz gibi estim olmadı.

Hakkı'yım söylerim olmaz aldırın
Afm'oldu evime ateş dolduran
Sunuluyor şifa diye baldıran
Kan tükürdüm irin kustum olmadı.

NE HABER?

Lütfü KILIÇ

Günah sevap ekseninde kaderin;
Gizemli bir kapı açtı, ne haber?
İnsanlığa bahşedilen dünyayı;
Firavunlar ölçtü biçti, ne haber?

Geçerli söz ağasında, beyinde;
Her birisi bin bir türlü oyunda!
Kodamanlar göstererek düğünde;
Tomar tomar dolar saçtı, ne haber?

Yorulmadan yakaladı kârını;
Sonra dedi: “Herkes bilsin yerini!”
Çaldı çırpıttı senin alın terini;
Yurt dışına aldı kaçtı, ne haber?

Sinsi olan ince eler, sık dokur;
Bilemezsin ne heceler, ne okur!
Sen heveslen, umut besle, hayal kur;
Talih kuşu tezden uçtu, ne haber?

Korumaya gayret eyle izzeti,
Hak yolunda esirgeme gayreti.
Azrail’in ikramıyla şerbeti;
Görmedin mi kimler içti, ne haber?

Saniyelik nefes sayın sıklaştı,
Yolculuğun son menzile yaklaştı...
Uyan artık; gölge bastı, gün aştı!
Bir gün derler: “Kervan göçtü!”, ne haber?

Lütfü sen de kulak kabart fermana,
İbadetin kalkan olsun imana,
Amellerin iz bıraksın zamana;
Garip ömrün geldi geçti, ne haber?

